

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۴

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۲۳

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخگویی: ۷۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

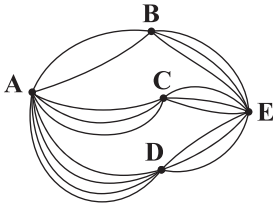
ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۴۱	۶۰	۲۰ دقیقه

ریاضیات

۱- با توجه به شکل زیر به چند طریق می توان از شهر A به شهر E و بدون عبور از شهر B سفر کرد؟

- (۱) ۹
(۲) ۱۲
(۳) ۱۵
(۴) ۲۱

۲- حروف کلمه «دنباله» را به تصادف کنار هم قرار می دهیم. در چند حالت حروف «ن» و «ب» کنار هم هستند؟

- (۱) ۱۲۰ (۲) ۲۴۰ (۳) ۳۶۰ (۴) ۷۲۰

۳- با استفاده از ارقام ۹, ۸, ۷, ۶, ۵, ۴, ۰, چند عدد چهاررقمی فرد کوچک تر از ۶۰۰۰ و با ارقام متمایز می توان نوشت؟

- (۱) ۸۰ (۲) ۹۰ (۳) ۱۰۰ (۴) ۱۲۰

۴- در لیگ فوتبال یک کشور n تیم حضور دارند. اگر کل بازی های انجام شده به صورت رفت و برگشت در این لیگ برابر ۳۰۶ باشد، تعداد تیم های حاضر در لیگ کدام است؟

- (۱) ۱۷ (۲) ۱۸ (۳) ۱۹ (۴) ۲۰

۵- در یک تیم ورزشی ۱۲ بازیکن وجود دارد که دو برادر نیز در بین آنها قرار دارند. به چند طریق می توان چهار نفر را طوری انتخاب کرد به طوری که هیچ گاه دو برادر همزمان در گروه انتخابی نباشند؟

- (۱) ۴۵۰ (۲) ۴۶۰ (۳) ۴۷۰ (۴) ۴۸۰

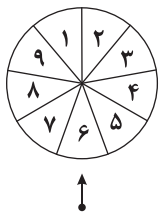
۶- هر یک از اعداد طبیعی کم تر از ۲۱ را روی یک کارت می نویسیم و پس از مخلوط کردن به طور تصادفی یک کارت بر می داریم. اگر A پیشامد آن باشد که عدد روی کارت مضرب ۳ باشد و B پیشامد آن باشد که عدد روی کارت مضرب ۶ باشد، آن گاه احتمال وقوع پیشامد A-B کدام است؟

- (۱) ۰/۱ (۲) ۰/۱۵ (۳) ۰/۲ (۴) ۰/۲۵

۷- یک تاس را پرتاب می کنیم. برآمد حاصل مضرب ۳ نیست، با کدام احتمال شماره ظاهر شده ۵ است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{5}$

۸- صفحه دایره ای شکل عقربه دار به ۹ قطاع یکسان تقسیم شده است. اگر عقربه را بچرخانیم با کدام احتمال عقربه روی عدد فرد یا اول می ایستد؟

- (۱) $\frac{4}{9}$
(۲) $\frac{5}{9}$
(۳) $\frac{1}{3}$
(۴) $\frac{2}{3}$

۹- در انتخاب ۳ کتاب از بین ۷ کتاب ریاضی متمایز و ۴ کتاب ادبی متمایز، تعداد اعضای پیشامدی که در آن ۲ کتاب ریاضی انتخاب شوند، کدام است؟

- (۱) ۸۴ (۲) ۹۶ (۳) ۱۰۲ (۴) ۱۰۸

۱۰- در یک خانواده چهار فرزندی با کدام احتمال حداقل ۲ دختر به دنیا آمده اند؟

- (۱) $\frac{9}{16}$ (۲) $\frac{11}{16}$ (۳) $\frac{3}{8}$ (۴) $\frac{5}{8}$

۱۱- هر یک از ارقام ۱ تا ۹ را بر روی ۹ کارت جداگانه نوشته ایم. دو کارت به تصادف از بین آنها انتخاب می کنیم با کدام احتمال مجموع ارقام روی کارت ها عددی زوج است؟

- (۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{4}{9}$ (۴) $\frac{5}{9}$

۱۲- دو تاس را پرتاب می کنیم، احتمال آن که مجموع اعداد رو شده ۵ یا ۷ باشد، کدام است؟

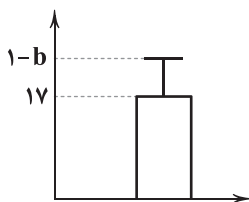
- (۱) $\frac{5}{12}$ (۲) $\frac{7}{12}$ (۳) $\frac{5}{18}$ (۴) $\frac{7}{18}$

۱۳- از ۱۰ محصول انتخابی ۳ تا دارای نقص فنی است. در انتخاب ۴ محصول خریداری شده، احتمال آن که حداقل ۲ محصول نقص فنی داشته باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{3}{5}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) $\frac{1}{3}$

۱۴- در مورد اندازه نمونه در کدام گام از گام های آماری تصمیم گیری می شود؟

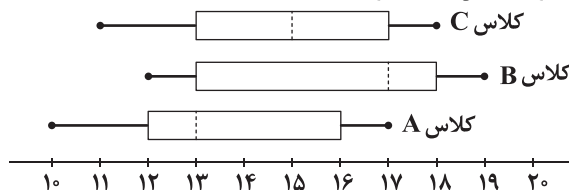
- (۱) گام اول (۲) گام دوم (۳) گام سوم (۴) گام چهارم

۱۵- برای داده‌های آماری $a, 11, 17, 21, 15, 19, 13$ نمودار زیر رسم شده است. مقدار b کدام است؟

- (۱) -19
(۲) -20
(۳) -21
(۴) -22

۱۶- نمودار زیر نتایج آزمون ریاضی برای سه کلاس A, B و C است. در مورد گزاره‌های زیر کدام گزینه صحیح است؟
(الف) نمره ۵۰ درصد از افراد کلاس A با نمره ۲۵ درصد از کلاس B در یک فاصله قرار دارد.
(ب) دامنه تغییرات کلاس C از دامنه تغییرات کلاس B بیشتر است.

(۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست

(۳) «الف» درست و «ب» نادرست (۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۱۷- با توجه به تأثیر شیوه حمل و نقل بر محیط زیست، می‌خواهیم در یک کلاس ۳۰ نفره با انتخاب تصادفی ۱۰ نفره از دانش‌آموزان، از آن‌ها بپرسیم در هفته گذشته بیشتر به کدام یک از شیوه‌های زیر به مدرسه آمده‌اند:

(الف) پیاده یا با دوچرخه (ب) با وسایل حمل و نقل عمومی (ج) با سرویس مدرسه یا خودروی شخصی
نوع متغیر تصادفی و مقیاس آن در این بررسی کدام است؟

(۱) کیفی اسمی (۲) کیفی ترتیبی (۳) کمی فاصله‌ای (۴) کمی نسبتی

۱۸- در رسم نمودار جعبه‌ای داده‌های آماری ۲۳، ۱۲، ۵، ۶، ۳، ۸، ۱۴، ۹، ۱۳، ۱۵، ۱۷ تفاضل دامنه میان چارکی از میانگین داده‌های داخل جعبه کدام است؟

(۱) $2/2$ (۲) $2/4$ (۳) $2/6$ (۴) $2/8$

۱۹- ضابطه دنباله $2, 4, 8, 16, \dots$ کدام است؟

(۱) $a_n = 2^{n+1}$ (۲) $a_n = 2^{n-1}$ (۳) $a_n = 2 \times 2^{n+1}$ (۴) $a_n = 2 \times 2^{n-1}$

۲۰- در دنباله $\frac{5}{4}, \frac{9}{4}, 3, \frac{7}{4}, \dots$ رابطه بازگشتی کدام است؟

(۱) $a_n = \frac{5}{4} + a_{n+1}, a_1 = \frac{5}{4}$ (۲) $a_{n+1} - a_n = -\frac{1}{4}, a_1 = \frac{5}{4}$
(۳) $a_{n+1} = \frac{1}{4} + a_n, a_1 = \frac{5}{4}$ (۴) $a_{n+1} = \frac{3}{4} + a_n, a_1 = \frac{5}{4}$

۲۱- در اطلاعات ادبی کدام عبارت، اشتباه وجود دارد؟

- (۱) میرزا یوسف‌خان اعتماسی آشتیانی مجله «بهار» را در سال‌های مشروطه منتشر کرد و پس از آن دو مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعرا بهار به عرصه ظهور رسیدند.
(۲) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به ویژه نثر داستانی به موضوع تنفر از خرافات می‌پردازد. حقوق مدنی زنان از جمله موضوعاتی است که در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان بوده است.
(۳) نمایش‌نامه‌نویسی در دوره ناصرالدین شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا، رواج یافت و اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، محمدباقر میرزا خسروی بود.
(۴) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد چندانی ندارد.

۲۲- کدام بیت سروده «مؤسس انجمن ادبی نشاط» است؟

- (۱) هوای خود چو نهادم، رضای او چو گزیدم
(۲) به نام خداوند بینش‌نگار
(۳) من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید
(۴) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
- جهان و هرچه در او، جز به کام خویش ندیدم
خردآفرین‌ترین، آفرینش‌نگار
قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید
دست خود ز جان شستم از برای آزادی

- ۲۳- کدام بیت، نمونه مناسبی برای ویژگی «توجه به واژگان کهن» در میان شاعران دوره بیداری است؟
- (۱) هست کم تر به فتوی بنده
(۲) افتخار رجال و فخر نسااست
(۳) مشربی باز و فکرتی روشن
(۴) ترک عهد وفا نکرده هنوز
- در میان شاعران دوره بیداری اشاره شده است، به جز
- (۱) قید و بندهای نثر مصنوع و فتی کنار گذاشته می شود و نثر گزارشی و ساده می شود.
(۲) در ساختار و ترکیب دستوری کلام نیز جمله ها درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ تر می شود.
(۳) عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا در نامه ها و نوشته ها کاهشی آشکار می یابد.
(۴) بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نثر فارسی وارد می شود.
- ۲۴- کدام اثر متعلق به سراینده بیت «گر این چنین به خاک وطن، شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت، چه خاکی به سر کنم؟» است؟
- (۱) تاریخ تطوّر نظم فارسی (۲) امثال و حکم (۳) ایده آل (۴) داستان باستان
- ۲۵- کدام یک از شاعران زیر بیشتر نیازها و کاستی های محرومان جامعه را موضوع سخن خود قرار دادند و به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند؟
- (۱) علامه دهخدا (۲) ابوالقاسم لاهوتی (۳) میرزاده عشقی (۴) عارف قزوینی
- ۲۶- کدام بیت، دارای آرایه «تلمیح» نیست؟
- (۱) دود این شمع چو از دور، عیان دید کلیم
(۲) به گاه عشق کوهی بر نیاید زور بازو بین
(۳) خال است این که بر لب او چشم دوخته است؟
(۴) رخ چو ماه تابان است، خط چو موج ریحان است
- ۲۷- در کدام بیت «تناقض» وجود ندارد؟
- (۱) تواضع، خصم بالادست را بی زور می سازد
(۲) عاشقان را تیره بختی سایه بال هماست
(۳) همه جا از تو نشان است و نشان از تو کم است
(۴) ما فلک سوختگان، عیش و طرب شناسیم
- ۲۸- کاربرد «آرایه تضاد» در کدام بیت بیشتر است؟
- (۱) مرا با تو اگر وصل است یا هجر است می سوزم
(۲) ملک حیرت ز حوادث نشود زیر و زبر
(۳) ز دور کام دل آن جا که چهره بنماید
(۴) بگرداندیم روی از نور و بنشستیم با ظلمت
- ۲۹- در چند بیت، آرایه «لفّ و نشر» به کار رفته است؟
- (الف) زلف سنبل، چهره گل، ساعد سمن، شمشاد قد
(ب) مصاف لشکر روز و مصاف لشکر شب
(ج) خواب و بیداری که جز بست و گشاد چشم نیست
(د) درین ملک از خرابی ها نمی دیدند چون دریا
(ه) من در حیات خویش از خطّ و زلف تو
- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲
- ۳۰- کدام بیت، دارای «آرایه تضمین» است و بر وزن «ناهمسان» سروده شده است؟
- (۱) زان رسولی کش حقایق داد دست
(۲) حافظ از جور تو، حاشاکه بگرداند روی
(۳) این جواب آن غزل صائب که می گوید کلیم
(۴) از التهاب و این همه تکرار خسته ام
- (۱) زان رسولی کش حقایق داد دست
(۲) حافظ از جور تو، حاشاکه بگرداند روی
(۳) این جواب آن غزل صائب که می گوید کلیم
(۴) از التهاب و این همه تکرار خسته ام

۳۲- در کدام بیت، اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود ندارد؟

- (۱) می‌کند سنجیده دل‌های متین، گفتار را
(۲) نیست در روی زمین گوشی سزاوار سخن
(۳) می‌شود طومار عمرش طی به اندک فرصتی
(۴) نیست چشم غافلان از خرده‌بینی بهره‌مند

۳۳- در همهٔ بیت‌ها اختیار زبانی «حذف همزه» وجود دارد؛ به جز

- (۱) اکنون که زلف بر خط انصاف سر نهاد
(۲) ز ارباب حال نیست چو بلبل کسی که دید
(۳) گفتیم به دل ای دل مرو اندر پی زلفش
(۴) به داغ تازه‌ای هر لحظه می‌سوزد دل گرم

۳۴- وزن چند بیت در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

- (الف) هر روز دلم به زیر باری دگر است
(ب) داروی درد عشق یعنی می
(ج) گل بی رخ یار خوش نباشد
(د) امید هست که زودت به بخت نیک ببینم
(ه) در همه چشمی عزیز و نزد تو خواریم
- مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن : در دیدهٔ من ز هجر، خاری دگر است
فعلاتن فعلاتن فعلن : کاوست درمان شیخ و شاب بیار
مفعول مفاعیل مفاعیلن : بی باد بهار، خوش نباشد
فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن : تو شاد گشته به فرماندهی و من به غلامی
مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن : در همه عالم بلند و پیش تو پستیم
- ۵ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴)

۳۵- در کدام بیت، هر سه اختیار زبانی «حذف همزه»، «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» و «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود دارد؟

- (۱) کمند از طوق قمری حلقه سازد سرو بستانی
(۲) به آرزوی خیال توام خوش آمد خواب
(۳) صبا شوریدهٔ سودای زلف اوست می‌ترسم
(۴) خراب‌حالی ما از درازی دست است

۳۶- کدام گزینه با بیت «ولی چو در رهت افتاد آفتاب به مهر / جمال روی تو را دل بر آفتاب بسوخت» هم‌وزن است؟

- (۱) به حضرت تو، که یارد، که قصه‌ای ز من آرد؟
(۲) دل‌های ز خود رفتهٔ ما را که غمت داشت
(۳) چو قلم به دست گیرم که حکایت نویسم
(۴) غلام ساقی لعل توام که چارهٔ من

۳۷- در ابیات زیر، چند «اختیار زبانی» به کار رفته است؟

- «در زلف خویش پیچ از او حال ما بپرس
وقتی که پرسشی کنی اصحاب درد را
- ۳ (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴)

۳۸- در کدام بیت، از اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» بیشتر استفاده شده است؟

- (۱) گر کنی پنهان گهر را زیر دامان صدف
(۲) نیست ممکن پاک‌گوهر بر زمین مانند مدام
(۳) آیهٔ رحمت ز ابر گوهرفشان می‌شود
(۴) بگذر از در یوزهٔ گوهر که گردد عاقبت

۳۹- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) وقت آن شد که دگر سر حق اظهار کنم
(۲) صوفیان را ز می‌صاف چشانم قدحی
(۳) راز عشقش که پس پردهٔ دل هست نهران
(۴) تا کنم تازه دگر شیوهٔ منصوری را

۴۰- مفهوم کدام بیت با بیت زیر، تناسب کم‌تری دارد؟

- «از اسب پیاده شو، بر نطح زمین رخ نه
(۱) کوکو، به لب دجلهٔ بغداد همی‌گفت:
(۲) امیری را که بر قصرش هزاران پاسبان بودند
(۳) مکن گر شاه و سلطانی به ظلم و جور، ویرانی
(۴) پا به حرمت نه به روی خاک اگر داری خبر
- زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان»
«کو نغمهٔ چنگیزی و کو عزم هلاکو؟»
تو اکنون بر سر گورش کلاغی پاسبان بینی
که تا اکنون اثر مانده است عدل‌آباد کسری را
کاین غبار تیره، فرق خسروان کشور است

DriQ.com

۴۱- کدام گزینه با نمودار زیر، مرتبط است؟

- (۱) تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن‌هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظام‌مند به دست می‌آید ولی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است.
- (۲) دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند و دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی برتری ندارد.
- (۳) دانش علمی پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی است. در برخی از نسله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.
- (۴) دانش عمومی دانش غیرموقت و نامعتبر نیست، بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد، دانش علمی در دانش عمومی ریشه دارد.

۴۲- کدام یک از گزینه‌های زیر، در خصوص رابطه میان دانش علمی و دانش عمومی به روند صحیحی اشاره دارد؟

- (۱) محدود کردن دانش علمی به دانش تجربی در جهان متجدد ← طرد کردن روش‌های عقلانی و وحیانی ← رواج این تعریف از علم در جوامع معنوی ← بروز تعارض در ذخیره دانشی این جوامع ← از بین رفتن ارتباط متقابل دانش عمومی و دانش علمی
- (۲) طرد کردن روش‌های عقلانی و وحیانی ← بروز تعارض در ذخیره دانشی جوامع مدرن ← محدود شدن دانش علمی به دانش تجربی ← از بین رفتن ارتباط متقابل دانش عمومی و دانش علمی برای حل مشکلات دانش عمومی
- (۳) محدود کردن دانش عمومی به دانش تجربی در جهان مدرن ← رواج این تعریف از علم در جوامع معنوی ← طرد کردن روش‌های عقلانی و وحیانی ← ناتوانی دانش علمی برای حل مشکلات دانش عمومی
- (۴) محدود کردن دانش علمی به دانش عمومی در جهان متجدد ← از بین رفتن ارتباط متقابل دانش عمومی و دانش علمی ← رواج این تعریف از علم در جوامع دینی ← بروز تعارض در ذخیره دانشی این جوامع ← ناتوانی دانش علمی برای حل مشکلات دانش عمومی

۴۳- در عبارت زیر، به ترتیب از کدام بخش از ذخیره دانشی استفاده شده است؟

- «در قدیم اعتقاد بر این بوده است که افرادی که به بیماری صرع دچار هستند، شیطان در جسم آن‌ها رسوخ کرده است، در نتیجه از روش‌های تنبیه بدنی و خواندن دعاها برای مداوای او استفاده می‌کردند، اما امروزه برای مداوای این بیماران از روش‌های دیگری مثل دارودرمانی یا جراحی استفاده می‌شود.»

- (۱) دانش عمومی - دانش عمومی (۲) دانش علمی - دانش عمومی (۳) دانش عمومی - دانش علمی (۴) دانش علمی - دانش علمی

۴۴- کدام گزینه در مورد فواید علوم اجتماعی به ترتیب درست و نادرست است؟

- (۱) نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها
- (۲) شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن - شناخت فضیلت، عدالت و سعادت
- (۳) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت - پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آن‌ها برای پیشگیری
- (۴) آزادسازی انسان از اسارت‌های انسانی - شناسایی راه درست استفاده از علوم انسانی

۴۵- به ترتیب هر یک از موارد زیر، در کدام نوع از جامعه‌شناسی قابل مطالعه و بررسی است؟

- سلسله‌مراتب اداری و رعایت تناسب در نظام آموزش و پرورش

- مقایسه عقاید جهان اسلام و جهان غرب

- بررسی نوع پوشش اقوام بلوچ

- (۱) کلان - خرد - کلان (۲) کلان - کلان - خرد (۳) خرد - کلان - خرد (۴) کلان - خرد - خرد

۴۶- در کدام گزینه، اطلاعات صحیحی در مورد پیش‌بینی در علوم اجتماعی و علوم طبیعی، آمده است؟

- (۱) پیش‌بینی در علوم طبیعی دشوارتر از علوم اجتماعی است؛ زیرا پدیده‌های طبیعی تحت کنترل و اختیار انسان‌ها نیستند و تکامل جهان باعث تحول دائمی نظم موجود در طبیعت می‌شود.
- (۲) پیش‌بینی در علوم طبیعی دشوارتر از علوم اجتماعی نیست؛ زیرا پدیده‌های طبیعی نسبت به پدیده‌های اجتماعی از تنوع بیشتری برخوردارند.
- (۳) پیش‌بینی در علوم اجتماعی دشوارتر از علوم طبیعی نیست؛ زیرا انسان‌ها همواره به دنبال تسلط بر طبیعت بوده‌اند ولی دانش و فناوری‌هایی که در اختیار دارند، محدود است.
- (۴) پیش‌بینی در علوم اجتماعی دشوارتر از علوم طبیعی است؛ زیرا کنش‌های اجتماعی آگاهانه و معنادار هستند و به همین دلیل پیچیدگی بیشتری دارند.

۴۷- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، مربوط به کدام مفهوم جامعه‌شناختی است؟

الف) ایجاد إشکال در آن موجب جلب توجه افراد می‌شود.

ب) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی

ج) نگاه کردن از دید یک فرد غریبه به موضوعات

- (۱) جهان اجتماعی - نظام اجتماعی - ساختارشناسی

- (۲) نظم - ساختار اجتماعی - نظم‌زدایی

- (۳) دانش عمومی - جامعه‌شناسی کلان - آشنایی‌زدایی

- (۴) دانش علمی - نظم اجتماعی - عادت‌زدایی

۴۸- چه تعداد از موارد زیر، از فواید نظم اجتماعی است؟

- امکان پذیر شدن پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها
- شناسایی توقعات و انتظارات از دیگران
- پذیرش اتفاقات غیرمنتظره و مواجه شدن با آن‌ها
- فراهم کردن امکان مشارکت در زندگی اجتماعی
- شناسایی معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۵ (۱)

۴۹- در ارتباط با یک پدیده اجتماعی مانند «طلاق»، رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی چگونه است؟

- (۱) تلاش می‌کند با فهم معانی کنش آدمیان، به مفهوم طلاق و جدایی در نظر آن‌ها برسد و بعد از شناسایی این مفهوم، به انتقاد از آن می‌پردازد.
- (۲) با توجه به زمینه‌های فرهنگی این پدیده، به شناسایی آن می‌پردازد و تلاش می‌کند تا تفاوت آن را در جوامع مختلف شناسایی کند.
- (۳) طلاق را پدیده‌ای طبیعی در نظر می‌گیرد و تلاش می‌کند با فهم مفهوم آن، افزایش این پدیده را پیش‌بینی یا کنترل کند.
- (۴) از روش تجربی برای پیش‌بینی و کنترل این پدیده به عنوان یک پدیده طبیعی استفاده می‌کند هر چند هدف، انتقاد از این پدیده نیست.

۵۰- با توجه به متن زیر، به ترتیب هر یک از موارد «الف»، «ب» و «ج» مربوط به کدام گزینه است؟

«جامعه‌شناسان اعتقاد دارند که با افزایش میزان فقر در یک شهر باید منتظر افزایش پدیده وندالیسم (یعنی تخریب اموال عمومی) باشیم (الف) در مقابل برخی دیگر اعتقاد دارند که ویژگی‌های ظاهری افراد، این امکان را به ما می‌دهد که مجرمین احتمالی را شناسایی کنیم (ب) و گروه سوم در تلاش‌اند که علت ایجاد یا زوال پدیده وندالیسم شهری را پیدا کنند. (ج)»

(۱) ساختار اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین

(۲) پدیده‌های هم‌تغییر - جامعه‌شناسی تبیینی - تبیین

(۳) ساختار اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - ساختار اجتماعی

(۴) پدیده‌های هم‌تغییر - شناخت پدیده‌ها از طریق حس - ساختار اجتماعی

۵۱- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) تفاوت‌های بنیادین میان جامعه و موجودات طبیعی، وجود رویکردهای دیگر جامعه‌شناسی را برای توضیح نظم اجتماعی ضروری می‌سازند.
- (ب) انسان‌ها می‌توانند با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعی اجازه می‌دهند، در طبیعت تغییراتی ایجاد کنند.
- (ج) جامعه‌شناسی تبیینی، نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهد و در جلب مشارکت افراد بر اساس میل و رغبت موفق عمل می‌کند.
- (د) جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود، تلاش کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود.

(۲) غ - غ - ص - ص

(۱) ص - ص - غ - غ

(۴) ص - غ - ص - غ

(۳) ص - ص - غ - ص

۵۲- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

پیامد	مفهوم
(الف)	کنش اجتماعی
ناتوانی مطالعه انسان توسط علوم طبیعی	(ب)
پدید آمدن انقلاب‌های اجتماعی	(ج)

(۱) ایجاد پدیده‌های خرد و کلان - نادیده گرفتن ویژگی‌های کنش - انکار ارزش‌های عاطفی، مذهبی و اخلاقی

(۲) ایجاد ساختار اجتماعی - بروز رفتارهای متفاوت در انسان در شرایط گوناگون - فراتر رفتن از نظم موجود در جامعه

(۳) حفظ وضعیت موجود جامعه - ناتوانی علوم طبیعی از درک معنای رفتار انسان - انکار ارزش‌های عاطفی، مذهبی و اخلاقی

(۴) تغییر وضعیت جامعه - تمرکز جامعه‌شناسی تبیینی بر معنا و مفهوم پدیده‌ها - فراتر رفتن از نظم موجود در جامعه

۵۳- به ترتیب «تعیین نژاد برتر از طریق اندازه‌گیری اعضای بدن انسان»، «برگزاری جشنواره‌های زیبایی» و «تربیت حیوانات از طریق شرطی کردن برای استفاده در سیرک‌ها» در اثر غلبه کدام یک از رویکردها در جامعه‌شناسی رواج یافتند؟

(۲) تبیینی - تفسیری - تبیینی

(۱) تبیینی - تبیینی - تبیینی

(۴) تفسیری - تبیینی - تفسیری

(۳) تبیینی - تفسیری - تفسیری

۵۴- همراهی همدلانه به چه معناست و کدام یک از موارد زیر را می‌توان از این طریق شناخت؟

(۱) نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان - درک معنای یک هنر انتزاعی

(۲) تأیید کنشگران و تلاش برای فهم همدلانه آنان - بررسی علل افزایش اعتیاد در جامعه

(۳) تأیید کنشگران و تلاش برای فهم همدلانه آنان - درک پیام یک فیلم اجتماعی

(۴) نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان - بررسی عامل گرایش جوانان به دخانیات

۵۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول زیر جای می‌گیرد؟

جامعه‌شناسی	موضوع	روش	هدف
تبیینی	(الف)	(ب)	(ج)
تفسیری	(د)	(ه)	(و)

- انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

- کنش‌های اجتماعی و معنای آن

- نگاه از بیرون

- نگاه از درون

(۱) ج - الف - ه - ب (۲) و - د - ه - ب (۳) و - د - ب - ه (۴) ج - الف - ب - ه

۵۶- به ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام یک از روش‌ها مطالعه شده است؟

- جامعه‌شناسان از طریق پرسشنامه تلاش می‌کنند دیدگاه مردم نسبت به پدیده جرم را شناسایی کنند.

- فرد مدت زیادی را با کودکان در مهد کودک سپری می‌کند تا بتواند کارکرد اجتماعی آن‌ها را شناسایی کند.

- دانشمند در آزمایشگاه از طریق تزریق دوز خاصی از دارو سعی می‌کند تأثیر آن را شناسایی کند.

(۱) روش کمی - روش کیفی - روش کمی (۲) روش کیفی - روش کیفی - روش کمی

(۳) روش کمی - مطالعه موردی - روش کیفی (۴) روش کیفی - مطالعه موردی - روش کیفی

۵۷- کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان انسان‌هاست.

- پیچیدگی کنش‌های انسان‌ها به دلیل است.

- فهم هر کنشی مستلزم است.

(۱) تفاوت‌های فردی و اجتماعی و وجوه مشترک - تنوع معانی - دسترسی به معنای ذهنی و فرهنگی نهفته در آن

(۲) تفاوت‌های فردی و اجتماعی و وجوه مشترک - تکرر معانی - دسترسی به دلالت‌های کنش

(۳) معانی ذهنی و فردی و موقعیت اجتماعی - ذهن پویای انسان‌ها - دسترسی به معنای ذهنی و فرهنگی نهفته در آن

(۴) معانی ذهنی و فردی و موقعیت اجتماعی - خلقت پیچیده انسان - دسترسی به دلالت‌های کنش

۵۸- هر یک از گزاره‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام رویکرد در جامعه‌شناسی است؟

«جامعه‌شناسی با داوری ارزشی از دایره علم خارج می‌شود - تنها وظیفه جامعه‌شناس، توصیف پدیده‌های اجتماعی است - جامعه‌شناس

باید پدیده‌های اجتماعی را کنترل نماید.»

(۱) تفسیری - تبیینی - تفسیری (۲) تفسیری - تفسیری - تفسیری

(۳) تبیینی - تفهیمی، تبیینی - تفسیری (۴) تفهیمی، تبیینی - تفهیمی، تبیینی - تبیینی

۵۹- چه تعداد از گزاره‌های زیر، صحیح است؟

(الف) وبر با این‌که فهمیدن را برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی ضروری می‌دانست، اما از آن‌جا که هنوز علم را به علم تجربی محدود

می‌دانست، معتقد بود آن‌چه جامعه‌شناس از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمد باید با روش تجربی اثبات شود.

(ب) در قرن نوزدهم برخی متفکران اجتماعی از جمله دیلتای مدعی شدند که هر چند جهان اجتماعی همانند پدیده‌های جهان طبیعی نظم

خاصی دارد اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند.

(ج) برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ ساده، سراسر است و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق

این پدیده‌ها را نادیده می‌گیرد و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زایی می‌کند.

(د) وبر علی‌رغم این‌که هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست ولی تفهیم را روش مستقل علوم انسانی و علوم اجتماعی معرفی کرد و

جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی نامید.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۶۰- به ترتیب پیامد، علت و نتیجه هر یک از عبارات‌های زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- محدود بودن علم به دانش تجربی در قرن ۱۹م

- تقلیل یافتن انسان به پیچ و مهره‌های نظام اجتماعی

- مطالعه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های اجتماعی از هم

(۱) معتبر نبودن سایر راه‌های شناخت و کسب علم - رفتار کردن افراد مطابق انتظارات ما - قرار گرفتن جامعه‌شناسی در زمره علوم ابزاری

(۲) تنها دانش‌هایی علم‌اند که از راه تجربه به دست آیند - تصور جامعه به عنوان پدیده‌ای مانند طبیعت - قرار گرفتن جامعه‌شناسی در زمره علوم ابزاری

(۳) نامیده شدن جامعه‌شناسی به فیزیک اجتماعی - دستاورد انسانی ندانستن جامعه - شکل‌گیری علوم اجتماعی

(۴) حاکم بودن برخی قوانین مشترک بر زندگی انسان‌ها - تصور جامعه به عنوان واقعیتی بیرونی - شکل‌گیری علوم اجتماعی

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۴

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۲۳

آزمون‌های سرانسر گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخگویی: ۸۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ ۳	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۰ دقیقه
۴	فلسفه ۲	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْرَدَاتِ أَوْ الْمَفْهُومِ (٦٩ - ٦١):

٦١- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾:

- (١) «بلاترديد الله است که اجر نیکوکاران را ضایع نخواهد کرد!»
(٢) «همانا خدا اجر نیکوکاری را تباه نمی‌نماید!»
(٣) «قطعاً خداوند پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند!»
(٤) «خدا بی‌شک اجر نیکوکاران را ضایع نمی‌کند!»

٦٢- ﴿لَيْتَنَا لَا نَكُونُ فِي يَوْمِ الْبَعْثِ مِمَّنْ يَقُولُونَ: مَا وَاوَا جَهَنَّمَ وَبئس المصير!﴾:

- (١) ای کاش ما در روز قیامت از کسانی نشویم که می‌گویند: «پناهگاه ما جهنم است و چه بد سرنوشتی است!»
(٢) کاش ما در روز رستاخیز از کسانی نباشیم که می‌گویند: «جایگاه ما جهنم است و چه بد سرنوشتی است!»
(٣) امید آن‌که ما از کسانی نباشیم که در روز قیامت گویند: «جهنم منزلگاه ماست و چه بد جایگاهی است!»
(٤) کاش در روز رستاخیز از آنانی نشویم که گویند: «جهنم است جایگاه ما و چه بد سرانجامی است!»

٦٣- ﴿مَنْ هُوَ أَهْلٌ لِأَخْذِ هَذِهِ الْجَوَائِزِ سِوَى الَّذِي يَسْعَى لِهَدْفِهِ لَيْلًا وَنَهَارًا﴾:

- (١) کیست شایسته دریافت این جوایز، جز آن‌که شب و روز برای هدف خود سعی می‌کند!
(٢) چه کسی اهل دریافت این جایزه‌هاست، سواي کسی که روز و شب برای هدفش تلاش می‌کند!
(٣) کسی که شایسته اخذ این جایزه‌هاست، همان است که شبانه‌روز برای هدف خویش کوشش می‌کند!
(٤) هر کس شایسته گرفتن این جایزه‌ها باشد، شب و روز برای هدفش سعی می‌کند!

٦٤- ﴿أَسْرَى الْقَائِدِ بِالْجَيْشِ إِلَى الْحُدُودِ لِيُدَافِعَ الْجُنُودَ عَنِ وَطَنِهِمْ كَبْنِيَانٍ مَرْصُوصٍ﴾:

- (١) فرمانده ارتشیان را به سوی مرزها روانه کرد تا همانند ساختمان استوار از آن دفاع کنند!
(٢) رهبر سربازان ارتش را به سوی مرزها گسیل کرد تا از وطن خود هم‌چون ساختمانی استوار دفاع کنند!
(٣) رهبر شبانه ارتش را به سوی مرزها حرکت داد تا سربازان همانند ساختمانی استوار از وطن خود دفاع کنند!
(٤) فرمانده به همراه سپاه به سمت مرزها حرکت کرد تا سربازان که هم‌چون بنایی محکم بودند، از وطنشان دفاع کنند!

٦٥- ﴿نَشَرَتْ إِحْدَى الصُّحُفِ الْفَرَنْسِيَّةِ مَقَالََةً عَنِ نُوْبِلٍ لُقَّبَ فِيهَا بِتَاجِرِ الْمَوْتِ﴾:

- (١) روزنامه‌ای فرانسوی مقاله‌ای را از نوبل منتشر کرد و در آن به وی لقب تاجر مرگ را داد!
(٢) درباره نوبل که به تاجر مرگ ملقب شده بود، مقاله‌ای در یکی از روزنامه‌های فرانسه چاپ شد!
(٣) در یکی از روزنامه‌های فرانسوی مقاله‌ای از نوبل منتشر شد که او را تاجر مرگ لقب داده بودند!
(٤) یکی از روزنامه‌های فرانسوی مقاله‌ای را درباره نوبل منتشر کرد که در آن تاجر مرگ لقب گرفته بود!

٦٦- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) لا تشعروا بخيبة الأمل أمام الأعداء و أنتم أعلنون! در برابر دشمنان، ناامید نباشید در حالی که شما برتر هستید!
(٢) شاهدنا صديقنا المهندس في المصنع مبتممين! دوست مهندسمان را در کارخانه دیدیم در حالی که لیخند می‌زد!
(٣) إنما نعوذ من سبات العقل و قبح الزلل بالله! از به خواب رفتن خرد و زشتی لغزش، تنها به خداوند پناه می‌بریم!
(٤) يصيدون الحوت ليستخرج زيت من كبده! نهنگ شکار می‌شود تا از جگرش، روغنی بیرون آورده شود!

۶۷- «بقي الشهيد حياً و إن نُقل إلى منازل الأموات: شهيد زنده ، و به خانه‌های مردگان!»؛ عین الصحيح للفراغات:

(۱) باقی می‌ماند - با این‌که - منتقل شده است

(۲) می‌ماند - اگرچه - انتقال یابد

(۳) باقی است - هر چند - منتقل شده است

(۴) است - حتی اگر - منتقل شود

۶۸- «نهنگ برای استخراج روغن از کبدش برای ساخت مواد آرایشی شکار می‌شود!»؛ عین الصحيح:

(۱) يُصَادُّ الحوت لِيُستَخْرَجَ من كبده زيتٌ يُستخدم في صنع موادِّ التجميل!

(۲) يَتَمَّ صيد الحوت لإخراج زيت من كبده يُستفاد في صنع موادِّ التجميل!

(۳) يُصَاد الحوت لاستخراج الزيت من كبده لصناعة موادِّ التجميل!

(۴) يصيدون الحوت لاستخراج زيت كبده لصناعة موادِّ التجميل!

۶۹- «بقي المحسن حياً و إن نُقل إلى منازل الأموات!»؛ عین ما يتناسب مفهوم العبارة:

(۱) هرگز نمیرد آن‌که دلش زنده شد به عشق / ثبت است بر جریده عالم دوام ما

(۲) نام نیکو را بزرگان عمر ثانی گفته‌اند / این ذخیره مر تو را الباقیات الصالحات

(۳) بمیرد هر آن کس که زاید درست / شود نیست چونان که بود از نخست

(۴) ستوده‌تر آن کس بود در جهان / که نیکش بود آشکار و نهان

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۷۲ - ۷۰):

۷۰- «إنَّ المخترعات الحديثة ساعدت البشر لتسهيل أمور الحياة!»:

(۱) الحياة: مفرد مؤنث - معرفة - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة و مضافه «أمور» و هو جمع مكسّر

(۲) ساعدت: له ثلاثة حروف أصلية و حرفان زائدان (من باب مفاعلة) - متعدّد - للغائبه / مفعوله «البشر» خبره

(۳) المخترعات: اسم - جمع مؤنث - اسم مفعول (اشتقاقه من فعل مزيد ثلاثي) / اسم «إنَّ» و «ساعدت»

(۴) تسهيل: مصدر - معرب - مذکر / مجرور بحرف «اللام» الجازّ

۷۱- «قالوا لا علم لنا إنك أنت علام الغيوب»:

(۱) علم: اسم - مفرد (جمعه: علوم) - نكرة - مذکر / اسم «لا» النافية للجنس و منصوب، خبر «لا» النافية للجنس: «لنا» (الجازّ و المجرور)

(۲) ك: ضمير متّصل (لنصب أو للجرّ) - مبني - للمفرد المذکر المخاطب / اسم «إنَّ» و خبره «علام» (من نوع الاسم)

(۳) الغيوب: اسم - جمع مكسّر أو تكسير - معرفة / مضاف إليه و مجرور بالكسرة

(۴) علام: اسم - نكرة - معرب - اسم مبالغة / خبر «إنَّ» و منصوب

۷۲- «يا أيها الرسول لا يحزنك الذين يسارعون في الكفر»:

(۱) لا يحزن: فعل مضارع (لتنهي) - للغائب - لازم - مجرّد ثلاثي / فعل و فاعله «الذين» و الجملة فعلية

(۲) يسارعون: مضارع - معلوم - للجمع الغائب - لازم / مع فاعله و الجملة فعلية

(۳) الذين: اسم - موصول (ما وصل كلمة أو جملة بأخرى) - للجمع المذکر / فاعل لفعل «لا يحزن»

(۴) الكفر: مفرد - معرفة - مذکر / في الكفر: جازّ و مجرور

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٨٥ - ٧٣):

۷۳- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(١) إِحْتَحَ عَنْ مَعْنَى الْعَصَاةِ فِي الْمُعْجَمِ!

(٢) كَأَنَّ الْمُشْتَرِي مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ!

(٣) إِهْتَمَّ الْفَرْدُ مُنْذُ صَغَرِهِ بِهَذِهِ الْمَادَّةِ!

(٤) تَجْتَهِدُ الطَّالِبَةُ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهَا رَاضِيَةً!

۷۴- عین عبارة ما جاء فيها جمع مكسر:

(١) يجب أن تكون من نقاد الكلام!

(٢) حاجة الناس إليكم من نعم الله عليكم!

(٣) عدد النمل في العالم يفوق عدد البشر!

(٤) أقوى الناس من عفا عدوه مقتدرًا!

۷۵- عین الخطأ في التعريف:

(١) السهل: ما ليس القيام به صعبًا!

(٢) الطن: ما يُعَادِلُ أَلْفَ غَرَامٍ وَ جَمْعُهُ «أطنان»!

(٣) المُخْتَبِر: مكان يَحْتَبِرُ فِيهِ الْبَاحِثُونَ تَجَارِبَ الْعِلْمِيَّةِ!

(٤) السهل: أرض غير مرتفعة صالحة للزراعة و جمعه «السهول»!

۷۶- عین الخطأ في قراءة «أن»:

(١) عليك ان لا تهني في شؤونك! (أَنْ)

(٢) ان تعلم المرء لغة تبدل إلى فرد آخر! (إِنْ)

(٣) ان تنفقوا من أموالكم تجدوا عشرة أضعافها عند الله! (إِنْ)

(٤) إعلم ان العفو عند القدرة أحلى! (أَنْ)

۷۷- عین الخبر ليس فعلاً:

(١) كأنّ التفاخر بالنسب ليس مذموماً عند هؤلاء الناس!

(٢) «إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»

(٣) إِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالزَّرْعِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ!

(٤) الديناميت في جميع أنحاء العالم انتشرا!

۷۸- عین «لا» من نوعين مختلفين:

(١) لا شكّ أنّه لا لباس أجمل من العافية!

(٢) من لا يجتنب الخيانة فلا رجاء لسعادته!

(٣) لا فائدة في قراءة كتاب لا هدف له للمخاطب!

(٤) لا يأخذ العاقل الجاهل صديقاً، فلا نأخذُه نحن أيضاً!

۷۹- عین ما جاءت فيه الحال على نوعيها:

(١) سمعت الأمّ بكاء طفلها فذهبت نحوه مُسرعة و خائفة!

(٢) كانت المرأة بالأمس خادمة سعيدة و هي الآن سيّدة تَعسة!

(٣) أكثر النَّاسِ عقلاً من يُبْصِرُ الْعَالَمَ الْأَكْبَرَ الَّذِي قَدْ انطوى فِيهِ!

(٤) بُعثَ الْأَنْبِيَاءُ مُبَشِّرِينَ وَ هُمْ يَدْعُونَ النَّاسَ إِلَى الصَّلَاحِ وَ الرَّشْدِ!

۸۰- «إِنَّ أَعْضَاءَ فَرِيقِنَا يَعْمَلُونَ اِكْتِشَافَ مَوَادِّ جَدِيدَةٍ تُفِيدُ الْبَشَرِيَّةَ!»؛ عین الصحيح لإيجاد أسلوب الحال للفراغ:

(١) و يأملون (٢) هم آملين (٣) و هم يأملون (٤) آملون

۸۱- چه تعداد از عبارتهای زیر، درباره «تاریخنگاری سنتی در ایران» صحیح است؟

(الف) اساس آن غالباً بر بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان بود.

(ب) تاریخنگاران سنتی، آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند.

(ج) سبک نگارش در این شیوه تاریخنگاری در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر کم‌تر در این آثار به چشم می‌خورد.

(د) در عصر قاجار، برخی از تاریخنگاران سنتی در عین پایبندی به ساختار کلی تاریخ‌نویسی سنتی، بعضی از ویژگی‌های این نوع تاریخ‌نگاری را نقد کردند.

(ه) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده یکی از مورخان دوره قاجار، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۳

۸۲- کدام عبارتها درباره علل نابسامانی اوضاع اقتصادی در زمان افشاریه، صحیح هستند؟

(الف) اخذ مالیات‌های سنگین از مردم برای تأمین هزینه‌های نظامی

(ب) اشغال بخش‌هایی از نواحی غربی و شمالی ایران توسط عثمانی و روسیه

(ج) تداوم جنگ‌های داخلی و خارجی و کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی

(د) بی‌ثباتی سیاسی و کوتاه بودن دوره استقرار این سلسله

(۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ب - د

۸۳- جنگ بین مجلس و نظام سلطنت در انگلستان،

(۱) اول - با پیروزی چارلز یکم، پادشاه انگلستان، به پایان رسید. (۲) دوم - منجر به براندازی نظام پادشاهی در این کشور شد.

(۳) اول - به انقلاب باشکوه شهرت دارد. (۴) دوم - پیامدهای زیادی داشت از جمله نفی منشأ الهی سلطنت.

۸۴- در دوره ناصرالدین شاه، کدام وزارتخانه‌ها و تحت تأثیر چه عاملی به تشکیلات اداری کشور افزوده شد؟

(۱) جنگ، عدلیه و امور خارجه - لزوم انجام اصلاحات و نوسازی

(۲) مالیه، تجارت و پست و تلگراف - تلاش‌های امیرکبیر برای سامان دادن به اوضاع کشور

(۳) داخله، تجارت و معارف و فواید عامه - مواجهه ایران با تمدن غربی

(۴) داخله، امور خارجه و پست و تلگراف - لزوم اخذ تمدن اروپایی

۸۵- در دوره قاجار، کدام دولت و براساس کدام قرارداد، سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای کاسپی (خوارزم و ماوراءالنهر) را تسخیر کرد؟

(۱) روسیه - آخال (۲) روسیه - ترکمانچای

(۳) انگلستان - پاریس (۴) انگلستان - گلداسمیت

۸۶- حمایت دولت‌های استعمارگر خارجی از شورش و سرکشی حاکمان محلی، منجر به جدایی کدام مناطق از ایران شد؟

(۱) شمال دریای کاسپی، هرات و افغانستان (۲) شمال دریای کاسپی و مناطقی از سیستان و بلوچستان

(۳) گرجستان و مناطقی از سیستان و بلوچستان (۴) گرجستان، هرات و افغانستان

۸۷- چه تعداد از گزاره‌های زیر، مربوط به دوره سلطنت ناصرالدین شاه قاجار است؟

«ایجاد دارالطباعه دولتی - آغاز ترجمه آثار اروپایی به زبان فارسی - انتشار روزنامه وقایع اتفاقیه - تشکیل نیروی نظامی بریگاد قزاق - عقد قرارداد فین‌کنشتاین با فرانسه - ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران - ساخت شمس‌العماره در مجموعه کاخ گلستان - گسترش هنر تعزیه - ساخت نخستین تالار نمایش توسط مزین‌الدوله - نهضت تنباکو - واگذاری حق مصونیت قضایی به روس‌ها»

(۱) ۸ (۲) ۱۱ (۳) ۱۰ (۴) ۹

۸۸- به ترتیب، کدام عامل زمینه سلطه بیگانگان بر ایران را فراهم آورد و بارزترین نتیجه آن چه بود؟

- (۱) ضعف حکومت قاجار - تصرف بخش‌هایی از سرزمین ایران توسط دولت‌های استعمارگر
- (۲) طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان - واگذاری امتیازهای متعدد به خارجی‌ان
- (۳) تصرف بخش‌هایی از سرزمین ایران توسط دولت‌های استعمارگر - ضعف حکومت قاجار
- (۴) واگذاری امتیازات متعدد به خارجی‌ان - دخالت‌های دولت‌های بیگانه در امور داخلی ایران

۸۹- اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین، در کدام‌یک از آثار دوره قاجار مشاهده می‌شود و از جمله ویژگی‌های این آثار کدام است؟

(۱) خاطرات - حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شرح حال رجال این دوره‌اند که به ندرت در سایر منابع یافت می‌شود.

(۲) روزنامه‌ها - از طریق آگاهی‌بخشی عمومی، تأثیرات فکری، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی زیادی بر جامعه ایرانی گذاشتند.

(۳) سفرنامه‌ها - از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق‌العاده‌ای دارند.

(۴) کتاب‌های تاریخی - نویسندگان این آثار، نهضت مشروطه‌طلبی مردم ایران را با عقاید برخاسته از اندیشه‌های وارداتی و غربی خود درآمیختند.

۹۰- کدام گزینه، با عبارت «اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد» همخوانی دارد؟

(۱) اعتراض مردم به اقدام مسیو نوز بلژیکی در پوشیدن لباس روحانیون در مراسم سال نو

(۲) گسترش اعتراضات علیه اقدامات عین‌الدوله و شهادت یک طلبه جوان

(۳) اقدام عمومی مردم تهران با هدایت روحانیون مبارز در تخریب ساختمان بانک استقراضی روس

(۴) مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در حرم عبدالعظیم

۹۱- شیخ فضل‌الله نوری به چه علت از صف طرفداران مشروطه جدا شد و سرانجام او چه شد؟

(۱) عدم تصویب اصل دوم متمم قانون اساسی توسط نمایندگان مجلس - پس از به توپ بستن مجلس، به دستور شاه اعدام شد.

(۲) اعمال نفوذ غربگرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه - پس از فتح تهران، توسط مشروطه‌خواهان محاکمه و اعدام شد.

(۳) بی‌اعتنایی محمدعلی شاه نسبت به نظام مشروطه - پس از به توپ بستن مجلس، به دستور شاه اعدام شد.

(۴) دخالت و نفوذ دولت‌های غربی در تصویب قوانین - پس از فتح تهران، توسط مشروطه‌خواهان محاکمه و اعدام شد.

۹۲- از جمله مهم‌ترین تحولات تاریخ جهان به ویژه اروپا در قرن ۱۹م، می‌توان به و اشاره کرد که دومی متأثر از پیامدهای بود.

(۱) تداوم و گسترش رقابت‌های استعماری - جنگ جهانی اول - انقلاب کبیر فرانسه

(۲) جنگ جهانی اول - ظهور قدرت‌های جدید - انقلاب صنعتی

(۳) ظهور قدرت‌های جدید - تداوم و گسترش رقابت‌های استعماری - انقلاب صنعتی

(۴) انقلاب صنعتی - رشد اندیشه ملی‌گرایی - انقلاب کبیر فرانسه

۹۳- «قیام مهدیون» در کدام کشور و علیه کدام دولت استعماری شکل گرفت؟

(۱) الجزایر - فرانسه (۲) سودان - انگلیس (۳) الجزایر - انگلیس (۴) سودان - فرانسه

۱۰۱- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر به کدام مفهوم اشاره دارند؟

الف) هسته اولیه هر سکونتگاه را شامل می شود.

ب) منظور از آن، وضعیت یک سکونتگاه نسبت به پدیدههای پیرامون خود است.

ج) در انتخاب آن برای استقرار و سکونت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته اند.

د) در ادامه حیات، گسترش یا زوال یک سکونتگاه نقش مهمی دارد.

۱) مقر - جایگاه - مکان - موقعیت

۲) مقر - موقعیت - مقر - مکان

۳) جایگاه - موقعیت - مکان - موقعیت

۴) جایگاه - مقر - مقر - مکان

۱۰۲- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره ویژگیهای سکونتگاههای شهری صحیح است؟

«تراکم فعالیتهای متنوع در فضاهای محدود - تراکم جمعیت بالا - گستردگی فضای سکونت و فعالیت - تغییرات اجتماعی سریع -

دسترسی به خدمات و تسهیلات گسترده و متنوع»

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۱۰۳- سلسله مراتب سکونتگاه یعنی رتبه بندی آنها برحسب؛ برای این منظور، سکونتگاهها را براساس و آنها طبقه بندی می کنند.

۱) اهمیت - میزان جمعیت - عملکرد

۲) اهمیت - حوزه نفوذ - عملکرد

۳) میزان جمعیت - اهمیت - حوزه نفوذ

۴) میزان جمعیت - عملکرد - حوزه نفوذ

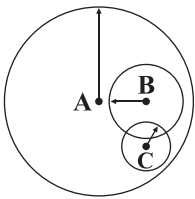
۱۰۴- با توجه به نمودار زیر که حوزه نفوذ سه سکونتگاه A، B و C را نشان می دهد، کدام عبارت نادرست است؟

۱) آستانه جمعیتی نفوذ C از B کم تر است.

۲) دامنه نفوذ B از C بیشتر است.

۳) حوزه نفوذ A از B بیشتر است.

۴) جریان کالا و خدمات در A از C کم تر است.

۱۰۵- کدام عبارتها با مفهوم «شهرگرایی» تطابق دارند؟

الف) گسترش شهرها و تبدیل روستاها به حومه های شهری

ب) مهاجرت فزاینده روستاییان به شهرها و کاهش روستاشینی

ج) ورود امکاناتی چون آب، برق و راه سازی به روستاها و تغییرات قابل ملاحظه در چهره و کالبد روستاها

د) تغییر نقش و عملکرد برخی از روستاها به روستاهایی با نقش صیادی، گردشگری و صنعتی

۴) ج - د

۳) ب - د

۲) الف - ج

۱) الف - ب

۱۰۶- علل عدم موفقیت اصلاحات ارضی در ایران چه بود؟

- (۱) سلب مالکیت از مالکان بزرگ، عدم حمایت دولت از کشاورزان و واردات بی‌رویه کالا از خارج
- (۲) تقسیم نادرست زمین، واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا و انهدام کشاورزی
- (۳) تقسیم نادرست زمین، عدم حمایت دولت از کشاورزان و توجه به صنایع مونتاژ
- (۴) سلب مالکیت از مالکان بزرگ، تقسیم نادرست زمین و انهدام کشاورزی

۱۰۷- کدام گزینه درباره علل بروز پدیده «کارتن‌خوابی» در شهرها نادرست است؟

- (۱) رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها
- (۲) بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی
- (۳) عدم توزیع عادلانه خدمات عمومی در شهرها
- (۴) اختلاف شدید طبقاتی

۱۰۸- «فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا جرم‌خیزی نقش داشته باشند» در این راستا، چه تعداد از راهکارهای زیر مرتبط می‌باشند؟

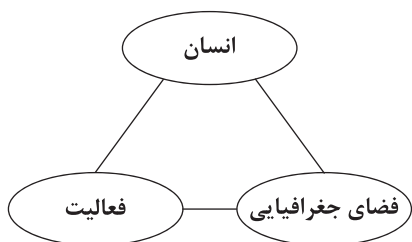
«طراحی خط بساواپی - افزایش نظارت و نصب دوربین‌های مدار بسته در نقاط مختلف شهر - بهبود روشنایی معابر - بازسازی محله‌های فرسوده»

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴) ۲

۱۰۹- در ایران، تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف می‌باشد. در این طرح‌ها از نقشه‌های بهره می‌گیرند.

- (۱) جهاد سازندگی - آمایش سرزمین
- (۲) جهاد سازندگی - کاربری زمین
- (۳) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - آمایش سرزمین
- (۴) بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - کاربری زمین

۱۱۰- کدام گزینه با تصویر زیر ارتباطی ندارد؟

(۱) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق کشور

(۲) سامان دادن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن جمعیت

(۳) توجه به نیازهای حال و آینده مناطق مختلف کشور

(۴) مطالعه و شناسایی کاربری‌های موجود در شهر و میزان وسعت هر کاربری

۱۱۱- چه تعداد از عبارتهای زیر درباره «حمل و نقل و اهمیت آن» صحیح هستند؟

(الف) حمل و نقل با جابه‌جایی در پهنه مکان و فضای جغرافیایی سروکار دارد.

(ب) حمل و نقل، کلید توسعه اقتصادی و رکن زیربنایی اقتصاد کشورهاست.

(ج) حمل و نقل اهمیت به‌سزایی در ارتباط مردم و تبادل فرهنگی بین نواحی مختلف دارد.

(د) داشتن وسایل و شبکه‌های پیشرفته حمل و نقل، از عوامل قدرت ملی یک کشور محسوب می‌شود.

(ه) حمل و نقل بر زمین، آب و هوا تأثیر می‌گذارد.

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

۱۱۲- کدام گزینه درباره مزیت حمل و نقل ریلی نسبت به جاده‌ای صحیح است؟

(۱) انعطاف و امنیت بیشتری دارد.

(۲) هزینه حمل بار و احداث مسیر در آن کمتر است.

(۳) مصرف سوخت و آلاینده‌گی کمتری دارد.

(۴) راحتی مسافران و توقف در ایستگاه‌های متعدد در آن بیشتر است.

۱۱۳- ملاک اطلاق کلمه «پرسرعت» به قطارها، چند کیلومتر در ساعت است و از جمله اولین قطارهای پرسرعت جهان در کدام کشور به حرکت درآمد؟

(۱) بیش از ۲۰۰ - ژاپن

(۲) بیش از ۲۰۰ - چین

(۳) بیش از ۱۶۰ - آلمان

(۴) بیش از ۱۶۰ - ایالات متحده آمریکا

۱۱۴- کدام گزاره‌ها درباره «پراکندگی شبکه‌های ریلی در جهان» نادرست هستند؟

(الف) بیشترین میزان خطوط ریلی در جهان ← ایالات متحده آمریکا

(ب) گسترده‌ترین شبکه ریلی جهان ← ایالات متحده آمریکا

(ج) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار ← ایالات متحده آمریکا

(د) طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان ← چین

(ه) طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان ← چین

(۴) د - ه

(۳) ج - ه

(۲) ب - د

(۱) الف - ج

۱۱۵- تنها خط برقی کشور که در حال حاضر فعال می‌باشد، مربوط به کدام مسیر است؟

(۱) تهران - مشهد

(۲) کرج - قزوین

(۳) تهران - اصفهان

(۴) جلفا - تبریز

۱۱۶- کدام گزینه درباره حمل و نقل آبی نادرست است؟

(۱) پوشش گسترده‌ای در جهان دارد.

(۲) مقرون به صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاهای حجیم در مسافت‌های نسبتاً طولانی است.

(۳) حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی (براساس وزن) به این روش انجام می‌شود.

(۴) سرعت جابه‌جایی در این شیوه نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل کم‌تر است.

۱۱۷- به ترتیب در «جابه‌جایی کالاهایی مانند نفت، گاز و مواد معدنی - جابه‌جایی تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار با بار - گردش مسافران به

مدت محدود روی آب» از کدام کشتی‌ها استفاده می‌شود؟

(۱) فله‌بر - باربری - رو رو

(۲) فله‌بر - رو رو - کروز

(۳) باربری - کانتینری - کروز

(۴) باربری - فله‌بر - رو رو

۱۱۸- کدام گزینه درباره تحولاتی که از دهه ۱۹۷۰م در حمل و نقل دریایی رخ داد، نادرست است؟

(۱) افزایش سرعت حرکت کشتی‌ها

(۲) کاهش هزینه‌های تخلیه و بارگیری

(۳) افزایش سرعت تخلیه کالاهای

(۴) تسهیل مدیریت و انبارداری محموله‌ها

۱۱۹- کدام گزینه به ترتیب به یکی از مزیت‌ها و محدودیت‌های حمل و نقل هوایی اشاره دارد؟

- ۱) هزینه سفر با آن ارزان است - سوانح ناشی از این شیوه زیاد است.
- ۲) به احداث راه نیازی ندارد - کنترل ایمنی آن به دقت و مراقبت زیاد نیاز دارد.
- ۳) برای حمل انواع کالاها استفاده می‌شود - مصرف سوخت آن زیاد است.
- ۴) امنیت بسیار زیادی دارد - نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل قابلیت جابه‌جایی تعداد کم‌تری مسافر را دارد.

۱۲۰- از جمله کشورهایی که گاز طبیعی ایران از طریق خطوط لوله به آن‌ها صادر می‌شود، کدام است؟

- ۱) آذربایجان و ترکمنستان
- ۲) عراق و افغانستان
- ۳) ترکیه و ارمنستان
- ۴) افغانستان و ترکیه

سایت کنکور

۱۲۱- کدام عبارت زیر درست است؟

- (۱) اشاره کردن به یک چیز نشان می‌دهد که می‌توان علاوه بر مفهوم چیستی به مفهوم ماهیت آن نیز رسید.
- (۲) ما واقعیت‌ها را متفاوت می‌بینیم، یعنی در جهان، هستی‌های گوناگونی را در مقابل خود مشاهده می‌کنیم.
- (۳) از هر واقعیتی که در پیرامون ما قرار دارد، علاوه بر هستی آن واقعیت، چیستی آن را نیز می‌توانیم ببینیم.
- (۴) از واقعیت یک شیء نمی‌توان نتیجه گرفت که بخشی از آن مربوط به وجود و بخشی مربوط به ماهیت آن است.

۱۲۲- اگر کسی بگوید «جسم جوهر دارای ابعاد سه‌گانه است»، در چه حالتی نمی‌توان گفت که جوهر و دارای ابعاد سه‌گانه بیانگر چیستی مفهوم جسم هستند؟

- (۱) در صورتی که بین موضوع و محمول آن رابطه تساوی باشد. (۲) وقتی محمول آن را بتوانیم جزء تعریف موضوع آن قرار دهیم.
- (۳) وقتی مفهوم موضوع جزئی از ماهیت محمول آن نیست. (۴) در صورتی که محمول آن چیزی جدا از ذات موضوع آن نباشد.

۱۲۳- کدام عبارت زیر درست نیست؟

- (۱) هر چند که مغایرت وجود و ماهیت برای اذهان عادی پیچیده و غامض است، اما برخی از فلاسفه مانند ابن‌سینا دلایل محکمی برای آن ذکر کرده‌اند.
- (۲) پرسش در مورد یک شیء نشان می‌دهد در مواردی ممکن است ما به واقعیت چیزی اذعان کنیم بدون آن که نسبت به ماهیتش شناخت داشته باشیم.
- (۳) اثبات یک محمول برای موضوعی الزاماً نیازمند دلیل عقلی محض نیست و ممکن است بتوان از طریق حس یا تجربه بر وجود آن دلیل اقامه کرد.
- (۴) اگر چه فارابی به تمایز میان وجود و ماهیت توجه داشت، اما ابن‌سینا توانست میان این بحث و برهان «وجوب و امکان» یا بحث امکان رابطه برقرار کند.

۱۲۴- اگر کسی خلاف نظر ابن‌سینا درباره مغایرت وجود و ماهیت، بیندیشد، چنین اندیشه‌ای بیش از هر چیز مؤید کدام بحث فلسفی است؟

- (۱) مفهوم وجود را عین مفهوم ماهیت پنداشته است و به ناچار به سلب وجود از ماهیت چه در ذهن و چه در خارج معتقد شده است.
- (۲) مفهوم وجود را جزء مفهوم ماهیت تلقی کرده و اثبات وجود برای هر ماهیتی حتی ماهیت خیالی را بی‌نیاز از دلیل دانسته است.
- (۳) مفهوم وجود را هم عین و هم جزء مفهوم ماهیت در نظر گرفته و استدلال وی خالی از هرگونه اشکال عقلی و فلسفی است.
- (۴) به مغایرت و دوگانگی وجود و ماهیت عمیقاً پی برده است، اما حمل وجود بر هر چیستی‌ای را نیازمند دلیل حسی و عقلی می‌داند.

۱۲۵- چه عاملی سبب شد که بحث «مغایرت وجود و ماهیت» مورد توجه فلاسفه مسلمان قرار گیرد و مقدمه طرح مباحث جدید و زمینه‌ساز

گفت‌وگوهای مهم فلسفی در جهان اسلام گردد؟

- (۱) توجه توماس آکوئیناس به این بحث و گسترش دادن آن در اروپا (۲) کاربرد وسیع این بحث در بسیاری از برهان‌های فلسفی اثبات خدا
- (۳) توجه خاص و ویژه ابن‌سینا به این بحث اساسی و تبیین جایگاه آن (۴) تلقی کردن آن به عنوان اساسی‌ترین رأی فلسفی در تفکر اسلامی

۱۲۶- کدام عبارت با دیدگاه فارابی و ابن‌سینا هماهنگ نیست؟

- (۱) این جهان طبیعت را می‌توان از نظر عقلی، جهان ممکن‌الوجودهای بالذات و واجب‌الوجودهای بالغیر دانست.
- (۲) مفهومی که در واقعیت نیست را می‌توان ضرورتاً ممتنع‌الوجود نامید که هیچ‌گاه به وجود نمی‌آید.
- (۳) هر آن چه از حالت امکانی خارج شده است، به واسطه عاملی بیرونی واجب‌الوجود بالغیر شده است.
- (۴) مفهومی که در واقعیت وجود ندارد، هم می‌تواند ممکن‌الوجود باشد و هم ممتنع‌الوجود.

۱۲۷- کدام عبارت «ممتنع الوجود بالذات» را به نحو دقیق تری توضیح داده است؟

- (۱) موجودی که حمل هستی و وجود بر آن ممکن نیست.
 (۲) موجودی که هرگز وجود نداشته و نخواهد داشت.
 (۳) ماهیتی که در هیچ حالتی وجود و هستی پیدا نمی‌کند.
 (۴) سیب ۱۰ کیلویی یا دریای انار از مصادیق آن است.

۱۲۸- با توجه به آرای فلاسفه، طرح کدام موضوع درباره اصل علیت بر مباحث دیگر مقدم است؟

- (۱) چگونگی قبول رابطه علیت
 (۲) کشف مصادیق رابطه علیت
 (۳) ارائه تبیینی دقیق از رابطه علیت
 (۴) بیان تفاوت رابطه علیت با روابط دیگر

۱۲۹- از نظر دکارت، برای کسی که منکر تصورات فطری است، کدام موضوع نمی‌تواند مقبول باشد؟

- (۱) درک اصل علیت
 (۲) درک توالی و تعاقب پدیده‌ها
 (۳) اصل وحدت اضداد
 (۴) کشف علل و مصادیق امور طبیعی

۱۳۰- از نظر فیلسوفان مسلمان، کدام عبارت درباره اصل علیت دقیق تر است؟

- (۱) منشأ آن کلی و ذهنی است.
 (۲) پایه سایر تجربیات است.
 (۳) از خارج گرفته نشده است.
 (۴) صرفاً مصادیق ذهنی دارد.

۱۳۱- با توجه به دیدگاه فیلسوفان مسلمان، در ارتباط با عبارت «چون فلزات همواره در اثر برودت منقبض می‌شوند» کدام مورد را نمی‌توان گفت؟

- (۱) می‌توان انتظار داشت که برودت باعث انقباض فلزات گردد.
 (۲) رابطه‌ای وجودی میان برودت و انقباض فلزات وجود دارد.
 (۳) تجربه و حواس علت انقباض فلزات را تشخیص می‌دهند.
 (۴) ذهن قادر به درک توالی میان انقباض فلزات و برودت می‌شود.

۱۳۲- در ترسیم جهان هستی به عنوان یک نظام علی و معلولی، A به عنوان معلول با قطع نظر از B، به عنوان علت، همواره چه حالتی می‌تواند داشته باشد؟

- (۱) امکان ذاتی
 (۲) امتناع ذاتی
 (۳) وجوب بالغیر
 (۴) ضرورت ذاتی

۱۳۳- اگر برای کسی «بودن و نبودن علت» یکسان باشد، کدام گزینه در مورد وی صادق نیست؟

- (۱) به نقش واقعی علت در پیدایش معلول اعتقادی ندارد.
 (۲) اصل وجوب بخشی علت به معلول را انکار کرده است.
 (۳) این فرد هیچ‌گونه تأثیری برای علت قائل نشده است.
 (۴) باور دارد میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود دارد.

۱۳۴- اگر فرض کنیم علت پدیده‌ای وجود دارد اما آن پدیده موجود نیست، کدام فرض نادرست است؟

- (۱) این علت برای پدید آوردن معلول خود به چیز دیگری نیاز دارد. پس علت، تامه نیست.
 (۲) تخلف معلول از علت خود صورت گرفته است و این موضوع، به معنای انکار و نفی اصل علیت خواهد بود.
 (۳) حتماً علت آن پدیده، علت تامه نبوده است، نه این‌که فرض کنیم که علت آمده اما معلول آن نیامده است.
 (۴) این علت احتمالاً یا علت تامه یا علت ناقصه بوده است و تضادی با اصل علیت ندارد.

۱۳۵- کدام یک از موارد اتفاق، هم می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد و هم با اصول فلسفی سازگار است؟

- (۱) کندن چاه آب و رسیدن به آثار عتیقه و باستانی
 (۲) انتظار آواز خواندن خروس به هنگام طلوع آفتاب
 (۳) شلیک دقیق تیر و اصابت آن به هدف مورد انتظار
 (۴) واکسن زدن به منظور مبتلا نشدن به بیماری کرونا

۱۳۶- نظریه هیوم، در مورد برهان نظم، درصدد تبیین کدام مسئله است؟

- (۱) بررسی ناتوانی برهان نظم در اثبات یک وجود ازلی، ابدی و نامتناهی
- (۲) تبیین چگونگی باور فیلسوفان الهی به یک وجود ازلی، ابدی و نامتناهی
- (۳) بررسی اهمیت برهان نظم در باور به وجود خداوند نزد فیلسوفان الهی
- (۴) تبیین ناتوانی برهان نظم در اثبات یک ناظم و خالق برای این جهان

۱۳۷- کدام اصل یا قاعده فلسفی، قول مشترک برهان حرکت ارسطو و برهان علیت فارابی است؟

- (۱) قاعده فلسفی محال بودن ترجیح بلامرجح
- (۲) اصل بدیهی عدم اجتماع و ارتفاع نقیضین
- (۳) اصل امتناع دوری بودن رابطه علت و معلول
- (۴) اصل محال بودن تسلسل علل نامتناهی

۱۳۸- کدام عبارت دلیل عدم سازگاری و هماهنگی «دیدگاه هیوم و ویلیام جیمز» با «دیدگاه فیلسوفان مسلمان» درباره اثبات خدا را به نحو

مناسب تری تحلیل می‌کند؟

- (۱) این دو فیلسوف، تجربه‌های شخصی را گویای وجود خداوند در زندگی انسان نمی‌دانند.
- (۲) هیوم و ویلیام جیمز به استدلال و برهان عقلی جهت اثبات وجود خداوند معتقد نیستند.
- (۳) هیوم و ویلیام جیمز، خداپاوری را تنها راه بالرزش شدن زندگی و سعادت انسان می‌دانند.
- (۴) این دو فیلسوف، به دلیل ناتوانی عقل در اثبات خدا، به سوی انکار وجود خدا قدم برداشتند.

۱۳۹- برهان ابن سینا از چه طریقی بر وجود خداوند استدلال می‌کند؟

- (۱) تعمیق مفاهیم کشف و شهود
- (۲) نظر کردن به امکان ذاتی موجودات
- (۳) نظر کردن به فقر ذاتی موجودات
- (۴) تعمیق مفهوم امکان و تسلسل علل

۱۴۰- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) فیلسوفان مسلمان برای اثبات خدا از استدلال عقلی بهره بردند، اما در عین عمق‌بخشی به استدلال عقلی، بر جنبه قلبی و ایمانی رابطه انسان با خدا نیز تأکید ورزیده‌اند.
- (۲) برخی از فیلسوفان اروپایی دوره جدید به این سمت تمایل پیدا کردند که عقل و به خصوص عقل تجربی توانایی ورود به مسئله خدا را ندارد و در نتیجه خدا را انکار کردند.
- (۳) برخی از فیلسوفان اروپایی هم‌چون دکارت معتقد شدند که مسئله خدا و مبدأ نخستین، یک مسئله عقلی است و می‌توان برای اثبات خدا از استدلال عقلی استفاده کرد.
- (۴) چون میان آرای فیلسوفان مسلمان در معرفت‌شناسی و نظرشان در اثبات عقلی خدا هماهنگی وجود دارد، پس همه آنان، اثبات عقلی خدا را ثمره معناداری حیات می‌دانند.

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درسدرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۴

جمعه ۱۴۰۱/۱۰/۲۳

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۴۰	مدت پاسخگویی: ۱۵۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۳	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۳	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی ۳	۲۰	۴۱	۶۰	۲۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه
۵	تاریخ ۳	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۶	جغرافیا ۳	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۰ دقیقه
۷	فلسفه ۲	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضیات	محمد یگانه	مریم ولی عابدینی - مینا مقدسی مینا نظری
عربی	بهرز حیدریکی روح اله اصغری	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیر نجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	ملیحه گرجی	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	الهه همایون‌زاده	
فلسفه	حیدر جلالی	

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

سایت کنکور

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجیبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقضی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

$$S = \{1, 2, 3, \dots, 20\} \Rightarrow n(S) = 20$$

۲ ۶

$$A = \{3, 6, 9, 12, 15, 18\} \text{ و } B = \{6, 12, 18\}$$

$$A - B = \{3, 9, 15\} \Rightarrow n(A - B) = 3$$

$$P(A - B) = \frac{n(A - B)}{n(S)} = \frac{3}{20} = 0.15$$

۳ ۷ چون نتیجه (برآمد) حاصل از پرتاب تاس مضرب ۳ نیست،

پس فضای نمونه‌ای جدید $S' = \{1, 2, 4, 5\}$ است و احتمال ظاهر شدن عدد ۵ برابر $\frac{1}{4}$ است.

$$n(S) = 9$$

۴ ۸

$A = \{1, 3, 5, 7, 9\}$: پیشامد قرار گرفتن عقربه روی عدد فرد

$B = \{2, 3, 5, 7\}$: پیشامد قرار گرفتن عقربه روی عدد اول

$C = \{1, 2, 3, 5, 7, 9\}$: پیشامد قرار گرفتن عقربه روی عدد فرد یا اول

$$\Rightarrow P(C) = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

۱ ۹ ۲ کتاب ریاضی و ۱ کتاب ادبی انتخاب می‌کنیم:

$$n(A) = \binom{7}{2} \times \binom{4}{1} = \frac{7!}{2! \times 5!} \times 4 = \frac{7 \times 6 \times 5!}{5! \times 2!} \times 4 = 21 \times 4 = 84$$

پس پیشامد مطلوب ۸۴ عضو دارد.

$$n(S) = 2^4 = 16$$

۲ ۱۰

از پیشامد متمم استفاده می‌کنیم و پیشامدی را می‌نویسیم که ۱ دختر یا هیچ دختر به دنیا آمده باشند:

$$A' = \{(د, پ, پ, پ), (پ, د, پ, پ), (پ, پ, د, پ), (پ, پ, پ, د)\}$$

$$P(A') = \frac{5}{16} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{5}{16} = \frac{11}{16}$$

۳ ۱۱

$$n(S) = \binom{9}{2} = \frac{9!}{2! \times 7!} = \frac{9 \times 8 \times 7!}{2 \times 7!} = 36$$

تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر است با انتخاب ۲ کارت از ۹ کارت. ضمناً ۵ کارت با شماره‌های فرد و ۴ کارت با شماره‌های زوج داریم.

برای آن‌که مجموع ارقام کارت‌ها عددی زوج باشد، باید دو حالت زیر را در نظر گرفت:

$$\binom{4}{2} = \frac{4!}{2! \times 2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2 \times 2!} = 6 \quad \text{الف) هر دو کارت زوج باشند.}$$

$$\binom{5}{2} = \frac{5!}{2! \times 3!} = \frac{5 \times 4 \times 3!}{2! \times 3!} = 10 \quad \text{ب) هر دو کارت فرد باشند.}$$

$$n(A) = 6 + 10 = 16$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{16}{36} = \frac{4}{9}$$

ریاضیات

۴ ۱ مسیرها را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} A \rightarrow C \rightarrow E = 3 \times 3 = 9 \\ \text{یا} \\ A \rightarrow D \rightarrow E = 4 \times 3 = 12 \end{cases} \Rightarrow \text{کل حالات ممکن} = 9 + 12 = 21$$

۲ ۲

د [ن ب] ا ل ه

حروف «ن» و «ب» را در یک بسته قرار می‌دهیم و کلاً آن را یک شیء در نظر می‌گیریم که به همراه چهار شیء دیگر کلاً ۵ شیء داریم که جایگشت این ۵ شیء برابر ۵! است. ضمناً حروف «ن» و «ب» خود به ۲ طریق جایگشت دارند. پس در نهایت طبق اصل ضرب تعداد کل جایگشت‌ها با این شرط برابر است با: $5! \times 2! = 120 \times 2 = 240$

۳ ۳ دو حالت در نظر می‌گیریم:

$$\text{الف) } \boxed{1} \times \boxed{5} \times \boxed{4} \times \boxed{3} = 60$$

رقم ۴
همه ارقام به جز
یکان و هزارگان
همه ارقام به جز
یکان، صدگان، هزارگان

$$\text{ب) } \boxed{1} \times \boxed{5} \times \boxed{4} \times \boxed{2} = 40$$

رقم ۵
همه ارقام به جز
یکان و هزارگان
همه ارقام به جز
یکان، صدگان، هزارگان

تعداد کل حالات برابر است با: $60 + 40 = 100$

۴ ۲ چون بازی‌ها به صورت رفت و برگشت انجام می‌شود، از فرمول

تبدیل استفاده می‌کنیم:

$$P(n, 2) = 306 \Rightarrow \frac{n!}{(n-2)!} = 306 \Rightarrow \frac{n(n-1)(n-2)!}{(n-2)!} = 306$$

$$\Rightarrow n(n-1) = 306 \xrightarrow{\text{دو عدد متوالی که ضرب آن‌ها ۳۰۶ شود}} 17 \text{ و } 18 \Rightarrow n = 18$$

۵ ۱ دو حالت در نظر می‌گیریم:

الف) یکی از برادرها انتخاب شود و سه نفر از بقیه:

$$\binom{2}{1} \binom{10}{3} = 2 \times 120 = 240$$

یا

ب) هیچ‌کدام از برادرها انتخاب نشوند و چهار نفر از بقیه:

$$\binom{2}{0} \binom{10}{4} = 1 \times 210 = 210$$

$$240 + 210 = 450$$

پس تعداد کل حالات برابر است با:

۳ ۱۲

۱۶ ۳ الف) همان طور که مشاهده می‌شود، میانۀ نمرات کلاس A (۵۰ درصد افراد) برابر ۱۳ و چارک اول نمرات کلاس B نیز برابر ۱۳ است (۲۵ درصد افراد) پس این گزاره درست است.

ب) $11 - 18 = 7$ دامنه تغییرات کلاس C

دامنه تغییرات دو کلاس B و C مساوی است، پس این گزاره نادرست است.

۱۷ ۲ نوع متغیر کیفی و با مقیاس ترتیبی است.

شیوه حمل و نقل متغیر ماست که کیفی است و تأثیر آن بر محیط زیست (از سازگارترین تا زیان‌بارترین برای محیط زیست) طبقه‌بندی می‌شود.

۱۸ ۱ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$\begin{array}{ccccccc} 3, & 5, & 6, & 8, & 9, & 12, & 13, & 14, & 15, & 17, & 23 \\ \downarrow & & \downarrow & & & \downarrow & & & & & \\ Q_1 = 6 & & Q_2 & & & Q_3 = 15 & & & & & \end{array}$$

$$\text{میانگین داده‌های داخل جعبه} = \frac{8+9+12+13+14}{5} = \frac{56}{5} = 11\frac{1}{2}$$

$$\text{دامنه میان چارکی} = IQR = Q_3 - Q_1 = 15 - 6 = 9$$

تفاضل دامنه میان چارکی از میانگین داده‌های داخل جعبه:

$$11\frac{1}{2} - 9 = 2\frac{1}{2}$$

۱۹ ۴ می‌توان از گزینه‌ها کمک گرفت. در گزینه (۴) با

جای‌گذاری $n=1$ ، $n=2$ و $n=3$ به جواب می‌رسیم:

$$a_n = 2 \times 2^{n-1}$$

$$\xrightarrow{n=1} a_1 = 2 \times 2^{1-1} = 2 \times 2^0 = 2 \times 1 = 2$$

$$\xrightarrow{n=2} a_2 = 2 \times 2^{2-1} = 2 \times 2^1 = 2 \times 2 = 4$$

$$\xrightarrow{n=3} a_3 = 2 \times 2^{3-1} = 2 \times 2^2 = 2 \times 4 = 8$$

۲۰ ۳ از آن جا که به هر جمله دنباله $\frac{1}{4}$ اضافه شده است پس رابطه

$$\text{بارگشتی به صورت } a_1 = \frac{5}{4}, a_n = \frac{1}{4} + a_{n-1} \text{ خواهد بود.}$$

علوم و فنون ادبی

۲۱ ۳ نمایش نامه‌نویسی در دوره ناصرالدین شاه با رفت‌وآمد ایرانیان

به اروپا، رواج یافت و اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش نامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود.

۲۲ ۱ بیت گزینه (۱) متعلق به میرزا عبدالوهاب نشاط است که

گنجینه نشاط (مجموعه آثار منظوم و منثور او) از وی به یادگار مانده است و انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد.

۲۳ ۳ در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهن

مشاهده می‌شود. کاربرد واژه‌هایی مثل بادافره، خلیدن، گلخن و ... از این دست هستند که واژه گلخن در گزینه (۳) دیده می‌شود.

۲۴ ۱ کنار گذاشتن قید و بندهای نثر مصنوع و فنی و ماهیت

گزارشی و ساده یافتن نثر از «ویژگی‌های ادبی» نثر دوران بیداری است.

$$n(S) = 36$$

$$A = \{(1, 4), (2, 3), (3, 2), (4, 1)\} = \text{مجموع اعداد روبرو شده برابر ۵}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{4}{36}$$

$$B = \{(1, 6), (2, 5), (3, 4), (4, 3)\} = \text{مجموع اعداد روبرو شده برابر ۷}$$

$$\Rightarrow P(B) = \frac{6}{36}$$

می‌دانیم $A \cap B = \emptyset$ است، پس دو پیشامد ناسازگار هستند:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) = \frac{4}{36} + \frac{6}{36} = \frac{10}{36} = \frac{5}{18}$$

۱۳ ۴ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای:

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{6!4!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 210$$

از ۱۰ محصول، ۳ محصول نقص فنی و ۷ محصول سالم هستند. برای آن که در انتخاب ۴ محصول، حداقل ۲ محصول دارای نقص فنی باشند، باید حالات زیر را در نظر گرفت:

الف) ۲ محصول دارای نقص فنی و ۲ محصول سالم:

$$\binom{3}{2} \times \binom{7}{2} = 3 \times 21 = 63$$

یا

ب) ۳ محصول دارای نقص فنی و ۱ محصول سالم:

$$\binom{3}{3} \times \binom{7}{1} = 1 \times 7 = 7$$

پس تعداد کل حالات مطلوب برابر است با:

$$n(A) = 63 + 7 = 70$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{70}{210} = \frac{7}{21} = \frac{1}{3}$$

۱۴ ۲ در مرحله طرح و برنامه‌ریزی (گام دوم) علاوه بر توافق درباره

چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای موردنظر درباره اندازه نمونه، چگونگی

نمونه‌گیری و همچنین شیوه تحلیل داده‌ها تصمیم‌گیری می‌شود.

۱۵ ۲ با توجه به نمودار سؤال، میانگین داده‌ها برابر ۱۷ است، پس:

$$\bar{x} = \frac{13+19+15+21+17+11+a}{7} = 17 \Rightarrow 96 + a = 119$$

$$\Rightarrow a = 119 - 96 = 23$$

حال باید انحراف معیار داده‌ها را بیابیم:

$$\sigma^2 = \frac{(13-17)^2 + (19-17)^2 + (15-17)^2 + (21-17)^2 + (17-17)^2}{7}$$

$$+ \frac{(11-17)^2 + (23-17)^2}{7} = \frac{16+4+4+16+0+36+36}{7} = \frac{112}{7} = 16$$

$$\sigma^2 = 16 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sigma = \sqrt{16} = 4$$

$$1-b = \bar{x} + \sigma \Rightarrow 1-b = 17+4 \Rightarrow 1-b = 21$$

$$\Rightarrow -b = 21-1 \Rightarrow -b = 20 \Rightarrow b = -20$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تقطیع بیت:

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

می	ک	ند	سن	جی	د	دل	ها	ی	م	تین	گف	تا	ر	را
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-
↓														
نیست	ت	چن	مَر	کز	ب	جا	می	اف	ت	دز	پر	گا	ر	حرف
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↑														
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلتن		

(۲) تقطیع بیت:

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

نیست	ت	دَر	رو	ی	ز	میل	گو	شی	س	زا	وا	ر	ش	خن
-	U	-	U	U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	-
↓														
چون	ن	بَن	دَد	طو	ط	یا	را	زَن	گ	در	من	قا	ر	حرف
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↑														
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلتن		

(۴) تقطیع بیت:

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

نیست	ت	چش	م	غا	ف	لا	از	خُر	د	بی	نی	بِه	ر	مند
-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↓														
وَر	ن	دَر	هر	نق	ط	ای	در	جَس	ت	صد	طو	ما	ر	حرف
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↑														
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلتن		

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۳۳

(۲) ز ارباب: زرباب

(۳) دل ای: دلی / عاقبت اندر: عاقبتند

(۴) بر آتش: براتش

بررسی وزن بیت‌ها: ۱ ۳۴

- الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل
ب) فاعلاتن مفاعیل فعلن
ج) مفعول مفاعیل فعولن
د) مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن
ه) مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع

۲۵ ۳ بیت سؤال، سروده «میرزاده عشقی» است که «ایده‌آل» از

آثار اوست.

۲۶ ۲ ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی شاخص‌ترین شاعران حوزه

ادبیات کارگری‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۳ ۲۷

(۱) اشاره به داستان حضرت موسی (ع)

(۲) اشاره به داستان حضرت علی (ع) و رشادت ایشان در جنگ خیبر

(۴) اشاره به داستان چشمه آب حیات و حضرت خضر (ع)

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲۸

(۲) در باور عاقله، پرنده هما برای انسان سعادت و خوشبختی را به همراه می‌آورد.

اما شاعر می‌گوید که دلیل شوربختی عاشقان، سایه پرنده هما است.

(۳) نشان داشتن در عین بی‌نشانی

(۴) ماتم بودن عیش

۲۹ ۴ رو گرداندن ≠ با کسی نشستن / نور ≠ ظلمت / رها کردن ≠

گرفتن / باقی ≠ فانی [مورد ۴]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وصل ≠ هجر / صلح ≠ جنگ [مورد ۲]

(۲) زیر ≠ زبر / شادی ≠ غم [مورد ۲]

(۳) درنگ ≠ شتاب [مورد ۱]

۳۰ ۳ ب) روز (لف ۱)، شب (لف ۲) / روم (نشر ۱)، زنگ (نشر ۲)

ج) خواب (لف ۱)، بیداری (لف ۲) / بست (نشر ۱)، گشاد (نشر ۲)

ه) خط (لف ۱)، زلف (لف ۲) / مور (نشر ۱)، مار (نشر ۲)

۳۱ ۴ تضمین: مصراع دوم تضمینی از شعر مولانا است.

وزن ناهمسان: مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلتن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تضمین: تضمین حدیثی از پیامبر (ص)

وزن: فاعلاتن فاعلاتن فاعلتن (همسان)

(۲) تضمین: حافظ در این بیت مصرعی از بیت سعدی را تضمین کرده است.

وزن: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن (همسان)

(۳) تضمین: صائب در این بیت مصرعی از بیت کلیم را تضمین کرده است.

وزن: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلتن (همسان)

۳۲ ۳ تقطیع گزینه (۳):

می	ش	وَد	طو	ما	ر	عُم	رَش	طی	ب	آن	دک	قَر	ص	تی
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↓														
هر	ت	هی	مَخ	زی	ک	گو	ید	چُن	ق	لم	بس	یا	ر	حرف
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↑														
فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلتن		

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند				تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			
ص	با	شو	ری	د	ی	شو	دا
U	-	-	-	U	U	-	-
ک	گس	تا	خی	گ	ند	نا	گه
U	-	-	-	U	-	-	-
ح	لی	ی	ما	از	د	را	زی
U	U	U	-	-	U	-	-
ب	ح	لی	ی	ما	از	د	را
U	-	-	-	-	U	-	-
هم	م	ت	ک	دی	وا	ر	ما
U	U	U	U	-	U	-	-
ز	هم	م	ت	ک	دی	وا	ر
U	-	-	-	-	U	-	-
تست	تست	پس	نین	چ	ما	ر	ما
U	-	-	-	U	-	U	-
د	س	ی	ی	ی	ی	ی	ی
U	-	-	-	U	U	U	U
سم	تر	می	است	او	ف	زل	ی
-	-	-	U	-	U	-	-

۳۶ ۴ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): مفاعلاتن مفاعیلن فعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعلاتن // مفاعیلن فعلاتن

(۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن

(۳) فعلات فاعلاتن // فعلات فاعلاتن

۳۷ ۳ تقطیع ابیات سؤال:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند				تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			
د	ر	ز	و	ا	ح	ل	ما
U	-	-	-	U	U	U	U
ک	س	ش	پ	چ	ا	ز	و
U	-	-	-	U	U	U	U
ح	ل	ش	س	ف	ح	ا	ل
U	U	U	U	U	U	U	U
ا	گر	بر	طر	ف	با	عُف	تد
U	-	-	-	U	-	-	-
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	U	U	U	U	U	U	U
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	-	-	-	U	-	-	-
تست	تست	پس	نین	چ	ما	ر	ما
U	-	-	-	U	-	U	-
د	س	ی	ی	ی	ی	ی	ی
U	-	-	-	U	U	U	U
سم	تر	می	است	او	ف	زل	ی
-	-	-	U	-	U	-	-

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند				تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه			
ص	با	شو	ری	د	ی	شو	دا
U	-	-	-	U	U	-	-
ک	گس	تا	خی	گ	ند	نا	گه
U	-	-	-	U	-	-	-
ح	لی	ی	ما	از	د	را	زی
U	U	U	-	-	U	-	-
ب	ح	لی	ی	ما	از	د	را
U	-	-	-	-	U	-	-
هم	م	ت	ک	دی	وا	ر	ما
U	U	U	U	-	U	-	-
ز	هم	م	ت	ک	دی	وا	ر
U	-	-	-	-	U	-	-
تست	تست	پس	نین	چ	ما	ر	ما
U	-	-	-	U	-	U	-
د	س	ی	ی	ی	ی	ی	ی
U	-	-	-	U	U	U	U
سم	تر	می	است	او	ف	زل	ی
-	-	-	U	-	U	-	-

(۱) تقطیع بیت:

حذف همزه

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند				تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			
د	ر	ز	و	ا	ح	ل	ما
U	-	-	-	U	U	U	U
ک	س	ش	پ	چ	ا	ز	و
U	-	-	-	U	U	U	U
ح	ل	ش	س	ف	ح	ا	ل
U	U	U	U	U	U	U	U
ا	گر	بر	طر	ف	با	عُف	تد
U	-	-	-	U	-	-	-
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	U	U	U	U	U	U	U
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	-	-	-	U	-	-	-
تست	تست	پس	نین	چ	ما	ر	ما
U	-	-	-	U	-	U	-
د	س	ی	ی	ی	ی	ی	ی
U	-	-	-	U	U	U	U
سم	تر	می	است	او	ف	زل	ی
-	-	-	U	-	U	-	-

(۲) تقطیع بیت:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند				تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			
د	ر	ز	و	ا	ح	ل	ما
U	-	-	-	U	U	U	U
ک	س	ش	پ	چ	ا	ز	و
U	-	-	-	U	U	U	U
ح	ل	ش	س	ف	ح	ا	ل
U	U	U	U	U	U	U	U
ا	گر	بر	طر	ف	با	عُف	تد
U	-	-	-	U	-	-	-
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	U	U	U	U	U	U	U
م	ن	ط	و	س	ر	د	س
U	-	-	-	U	-	-	-
تست	تست	پس	نین	چ	ما	ر	ما
U	-	-	-	U	-	U	-
د	س	ی	ی	ی	ی	ی	ی
U	-	-	-	U	U	U	U
سم	تر	می	است	او	ف	زل	ی
-	-	-	U	-	U	-	-

۳۸ ۳ تقطیع گزینه (۳):

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			حذف همزه		
آ	ی	ی	ر	ه	گو
U	U	U	U	U	U
-	↓	-	↓	-	-
نا	ز	ز	پا	ک	پا
U	U	U	U	U	U
-	-	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑
حذف همزه			تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند		
فاعلاتن			فاعلاتن		

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تقطیع بیت:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

گر	گ	نی	ین	ها	گ	هر	را	زی	ر	دا	ما	ن	ص	د
U	U	-	-	U	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

(۲) تقطیع بیت:

نیست	ت	مُم	کن	پا	ک	گو	هر	بر	ز	میں	ما	ند	م	دام
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	U	-	U	U	U
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

(۴) تقطیع بیت:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			حذف همزه											
بگ	دَر	رَز	در	یو	ز	ی	گو	هَر	ک	گر	دَد	عا	ق	بَت
U	U	U	-	U	U	U	U	U	U	U	-	U	U	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
حذف همزه			تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند			تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند		
فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن			فاعلاتن		

۳۹ ۲ مفهوم گزینه (۲): مدهوشی صوفیان و تأثیر شراب عشق الهی

(رساندن فیض و وجد عاشقانه)

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: افزایش راز حق

۴۰ ۳ مفهوم گزینه (۳): دعوت به عدالت / جاودانی عدل و نام عادلان

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری قدرت و قدرتمندان

جامعه‌شناسی

۴۱ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این گزینه مربوط به رویکرد اول است که دانش عمومی و دانش علمی را کاملاً متفاوت می‌داند.

(۳) در این گزینه، اطلاعات نادرستی ارائه شده است، در واقع در رویکرد دوم (که مربوط به نمودار صورت سؤال است) دانش عمومی پایه و اساس هرگونه دانش، از جمله دانش تجربی است.

(۴) این گزینه مربوط به رویکرد سوم است که رابطه میان دانش علمی و عمومی را عموم و خصوص من وجه می‌داند.

۴۲ ۱ هر جهان اجتماعی براساس هویت فرهنگی خود با دانش

علمی مواجه می‌شود، برای مثال در جهان متجدد فقط علوم تجربی دانش علمی محسوب می‌شود و سایر علوم مانند علوم عقلانی و علوم وحیانی از اعتبار علمی ساقط هستند. اگر رویکرد تجربی به دانش علمی در جوامع دیگر مانند جوامع توحیدی که علوم عقلانی و وحیانی را در کنار علوم تجربی قبول دارند، سرایت کند، تعارضی را میان دو بخش ذخیره دانشی به وجود می‌آورد؛ در این شرایط دانش علمی از پیشرفت باز می‌ماند و توان لازم برای حل مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد و ارتباط دوسویه دانش عمومی و علمی، قطع می‌شود.

۴۳ ۳ استفاده از روش‌های جسمانی یا خواندن دعاهای خاص به

دانش عمومی مردم آن زمان اشاره دارد اما امروزه نادرستی این بخش از دانش عمومی آشکار شده است و برای درمان این بیماران، از روش‌های دیگر که توسط دانش علمی کشف شده‌اند، استفاده می‌شود.

۴۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست

(۲) درست - درست

(۳) نادرست (فایده علوم طبیعی) - درست

(۴) درست - نادرست (شناسایی راه درست استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری)

پیامد	مفهوم
۱- ایجاد پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان ۲- ایجاد ساختار اجتماعی ۳- حفظ وضعیت موجود جامعه یا تغییر آن	کنش اجتماعی
۱- ناتوانی مطالعه انسان توسط علوم طبیعی	۱- بروز رفتارهای متفاوت در انسان در شرایط گوناگون ۲- ناتوانی علوم طبیعی از درک معنای رفتار انسان
پدید آمدن انقلاب‌های اجتماعی	فراتر رفتن از نظم موجود در جامعه

۴۵

برخی جامعه‌شناسی را علم مطالعه کنش‌های اجتماعی و سایر پدیده‌های خرد می‌دانند و به آن جامعه‌شناسی خرد می‌گویند و در مقابل برخی دیگر آن را علم مطالعه ساختارهای اجتماعی و سایر پدیده‌های کلان می‌دانند؛ با توجه به این تعاریف دو مورد اول در جامعه‌شناسی کلان و مورد آخر در جامعه‌شناسی خرد بررسی می‌شود.

۴۶

پیش‌بینی در علوم اجتماعی دشوارتر و پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؛ زیرا کنش‌های اجتماعی آگاهانه و معنادار هستند و به همین دلیل پیچیدگی بیشتری دارند.

۴۷

الف) ایجاد اشکال در آن موجب جلب توجه افراد می‌شود؛ نظم و دانش عمومی

۴۸

ب) ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی؛ ساختار اجتماعی و جامعه‌شناسی کلان (ج) نگاه کردن از دید یک فرد غریبه به موضوعات؛ آشنایی‌زدایی و عادت‌زدایی. جز مورد آخر، سایر موارد از فواید نظم اجتماعی است. شناسایی معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن، از جمله فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی است.

۴۹

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و پدیده‌های اجتماعی را مانند طبیعت و پدیده‌های طبیعی در نظر می‌گیرد و از راه حس و تجربه و علوم تجربی، تلاش می‌کند که پدیده‌های اجتماعی را شناسایی، پیش‌بینی و کنترل کند. نکته: در جامعه‌شناسی تبیینی، امکان انتقاد از کنش‌ها و فهم معنای آن‌ها وجود ندارد.

۵۰

الف) گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگری همراه است، به این دو پدیده هم تغییر می‌گویند. ب) دیدگاه مطرح‌شده مربوط به لمبروزو است که به ویژگی‌های ظاهری مجرمین توجه داشت، یعنی پدیده‌های اجتماعی را به مثابه پدیده‌های طبیعی در نظر می‌گرفت و سعی داشت با حس و تجربه آن‌ها را بشناسد و کنترل کند که دقیقاً متناظر با جامعه‌شناسی تبیینی است. (تمامی موارد گزینه‌ها صحیح است.)

۵۱

ج) تبیین به معنای بیان علت ایجاد یا زوال یک پدیده است. بررسی عبارت نادرست: جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تهدید، تطمیع و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.

۵۲

۱) تمامی موارد مذکور بر اثر غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی، رواج یافتند، زیرا در این رویکرد، انسان و جهان اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و طبیعت در نظر گرفته می‌شوند و تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده دارد.

۵۳

۴) همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آن‌ها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست. مواردی مثل بررسی عامل گرایش جوانان به دخانیات را می‌توان از طریق این روش شناخت.

۵۴

جامعه‌شناسی	موضوع	روش	هدف
تبیینی	جامعه و پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی	نگاه از بیرون	پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل
تفسیری	کنش‌های اجتماعی و معنای آن‌ها	نگاه از درون	معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

۵۵

۱) مورد اول و سوم از جمله روش‌های کمی است که مورد توجه جامعه‌شناسان تبیینی است و روش‌هایی مانند تجربه حسی، آمار و ... را شامل می‌شود. مورد دوم به روش مطالعه موردی که از روش‌های کیفی است، اشاره دارد؛ در این روش مسئله مورد پژوهش خاص‌تر می‌شود؛ مثلاً دانشمند تلاش می‌کند یک فرد، یک نهاد اجتماعی یا یک فرهنگ را مطالعه می‌کند و به این منظور از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق می‌پردازد.

۵۶

۱) لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توأمان تفاوت‌های فردی و اجتماعی وجوه مشترک انسان‌هاست. پیچیدگی کنش‌های انسان‌ها به دلیل تنوع و تکثر معانی است. فهم هر کنشی مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و فرهنگی نهفته در آن است.

۵۷

۴) وبر به عنوان یک جامعه‌شناس تفهیمی - تبیینی، معتقد بود جامعه‌شناس تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند اما نمی‌تواند درباره آن‌ها داوری ارزشی کند. هدف جامعه‌شناسی تبیینی، پیش‌بینی، پیش‌گیری و کنترل پدیده‌های اجتماعی است.

۵۹ | ۲ بررسی عبارتهاک نادرست:

ج) در این عبارت کلمهٔ هویت‌زایی نادرست بوده و شکل صحیح آن هویت‌زدایی است.

د) وبر، تفهم را روش مستقل علوم انسانی و علوم اجتماعی نمی‌دانست.

۶۰ | ۳

علت	معلول
محدود بودن علم به دانش تجربی در قرن ۱۹م	۱- معتبر نبودن سایر راه‌های شناخت و کسب علم ۲- تنها دانش‌هایی علم‌اند که از راه تجربه به دست بیایند. ۳- نامیده شدن جامعه‌شناسی به فیزیک اجتماعی توسط آگوست کنت
۱- تصور جامعه به عنوان پدیده‌ای مانند طبیعت ۲- دستاورد انسانی نداشتن جامعه ۳- تصور جامعه به عنوان واقعیاتی بیرونی که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.	تقلیل یافتن انسان به پیچ و مهره‌های نظام اجتماعی
مطالعهٔ تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های اجتماعی از هم	شکل‌گیری علوم اجتماعی

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست‌ترین و دقیق‌ترین جواب را در ترجمه، تعریف یا واژگان یا مفهوم مشخص کن (۶۹-۶۱):

۶۱ | ۳ ترجمهٔ کلمات مهم: لا یُضیعُ: تباه نمی‌کند / المحسنین: نیکوکاران

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «است که» اضافی می‌باشد، ضایع نخواهد کرد (← ضایع نمی‌کند؛ «لا یُضیعُ» مضارع منفی است.)

۲) نیکوکاری (← نیکوکاران)

۴) «إِنَّ» کل جمله را مورد تأکید قرار می‌دهد و جایش در ترجمه همان ابتدای عبارت است.

۶۲ | ۲ ترجمهٔ کلمات مهم: لیت: کاش / لا نکون: نباشیم / مأوی: پناهگاه، جایگاه

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نشویم (← نباشیم)

۳) امید آن‌که (← کاش)، منزلگاه (← جایگاه)، جایگاه (← سرنوشت، سرانجام)

۴) کاش (← کاش ما)، نشویم (← نباشیم)

۶۳ | ۱ ترجمهٔ کلمات مهم: فَنُ هو: چه کسی است، کیست / أهل: شایسته / سیوی: جز

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) اهل (← شایسته)، روز و شب (← شب و روز، شبانه‌روز)

۳) کسی که (← چه کسی)، همان است که (← جز کسی که)

۴) هر کس (← چه کسی)، «سیوی الَّذی» ترجمه نشده است.

۶۴ | ۳ ترجمهٔ کلمات مهم: القَائِدُ: رهبر / أُسْرَى بـ: شبانه حرکت داد / الجیش: ارتش را / إلی الحدود: به سوی مرزها / کُبْنِیَانٍ مَرصُوصٍ: مانند ساختمانی استوار

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «الجیش: ارتش» نه «ارتشیان»، «أُسْرَى بـ» به معنای «حرکت دادن» یا «روانه کردن در شب» است، «الجُنُود» و «وطنهم» ترجمه نشده است، «كُبْنِیَانٍ» نکره است.

۲) «سربازان ارتش» نادرست است، «در شب، شبانه» در ترجمهٔ «أُسْرَى بـ» نیامده است.

۴) «به همراه» نادرست است، «أُسْرَى بـ» نادرست ترجمه شده است، «كُبْنِیَانٍ مَرصُوصٍ» در جایی نادرست ترجمه شده است.

۶۵ | ۴ ترجمهٔ کلمات مهم: نَشَرَتْ: منتشر کرد / إحدی السُّحُفِ: الفرنسيَّة: یکی از روزنامه‌های فرانسوی / مقالة: مقاله‌ای / عن نوبل: دربارهٔ نوبل، از نوبل / لُقَّبَ: که لقب گرفته بود

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «إحدی: یکی ...» ترجمه نشده است، «و» در جملهٔ عربی وجود ندارد، «لُقَّبَ» مجهول است نه معلوم.

۲) «در یکی از ...» نادرست است، «فیها: در آن» ترجمه نشده است، به طور کلی ساختار عبارت عربی رعایت نشده است.

۳) «نَشَرَتْ» معلوم است و فاعل آن «إحدی» است، «در یکی از» نادرست است، «لُقَّبَ» مجهول است: لقب داده شده بود.

۶۶ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ناامید نباشید ← (احساس ناامیدی نکنید.)

۲) «مبتسمین» به عنوان حال، جمع است و صاحب‌حالش نمی‌تواند «صدیق» باشد؛ ← لیخندزنان، دوست مهندس‌مان را دیدیم.

۴) «یصیدون» فعل معلوم است ← (شکار می‌کنند)

۶۷ | ۲ ترجمهٔ کلمات مهم: بقی: می‌ماند / و این: و اگر چه / نُقِلَ: انتقال یابد

ترجمهٔ صحیح عبارت: شهید زنده می‌ماند، و اگر چه به خانه‌های مردگان انتقال یابد.

۶۸ | ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «برای استخراج» باید به صورت مصدری و نه فعلی ترجمه شود، «روغن» نکره نیست، «یُسْتَخْدَمُ فی» معادلی ندارد.

۲) «يَتِمُّ صَيْدٌ ... : شکار ... صورت می‌گیرد» معادل عبارت متن نیست، «روغن» نکره نیست، «يُسْتَفَادُ» معادل ندارد.

۴) «شکار می‌شود» مجهول است نه معلوم: یُصَادُ، «از» ترجمه نشده است.

۶۹ | ۲ ترجمه: «نیکوکار، زنده باقی می‌ماند، اگر چه به قبرستان‌ها منتقل شود» عبارت می‌گوید که نیکوکار با کارهای نیکش، برای خود نامی نیک و زنده برجای می‌گذارد. گزینهٔ (۲) نیز همین پیام را دارد.

۷۹ ۴ سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن حال در دو نوعش (اسم و جمله) آمده است. «مُبَشِّرِينَ» حال از نوع یک اسم و «هُم يَدْعُونَ» حال از نوع جمله اسمیه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) فقط «مُسْرَعَةً» حال است و حال جمله نداریم.
(۲) «خَادِمَةً» خبر کانت است و منصوب. در این عبارت فقط «و هي ... سَيِّدَةٌ» حال است و از نوع جمله اسمیه.
(۳) اصلاً حال نداریم.
۸۰ ۳ حال به درستی در قالب یک جمله اسمیه (واو حالیه + مبتدا + خبر) آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) نمی‌تواند حال باشد؛ چون همراه واو، جمله اسمیه نیامده است.
(۲) واو حالیه نداریم. ضمناً «أَمْلِينَ» خبر است و باید مرفوع باشد: «أَمْلُونَ»
(۴) «أَمْلُونَ» چون به صورت منصوب نیامده است، نمی‌تواند حال باشد.

تاریخ

۸۱ ۲ بررسی عبارت نادرست:

۸۱ (ه) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده یکی از متفکران دوره قاجار، با این‌که مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد.

۸۲ ۲ **تداوم جنگ‌های داخلی و خارجی** در زمان نادر شاه و نیاز تشکیلات نظامی به نیروی رزمنده به کاهش شدید نیروی انسانی در بخش کشاورزی انجامید. هم‌چنین، مالیات‌های سنگینی که از مردم برای تأمین هزینه‌های نظامی گرفته می‌شد، نابسامانی‌های اقتصادی را تشدید کرد.

۸۳ ۴ **جنگ اول** ← در سال ۱۶۴۶ میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی درگرفت که به پیروزی مجلس انجامید. کرامول نظام پادشاهی را برانداخت و خود رئیس‌جمهور شد.
جنگ دوم ← در سال ۱۶۸۸ بار دیگر پادشاه انگلستان و مجلس با یک‌دیگر ستیز کردند تا این‌که مجلس پیروز شد. این اتفاق در تاریخ انگلستان به انقلاب باشکوه شهرت یافت. یکی از پیامدهای این انقلاب این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه شناخته شد.

۸۴ ۳ در دوران ناصرالدین شاه و تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی، وزارت‌خانه‌های داخله، تجارت، معارف و فواید عامه و پست و تلگراف به تشکیلات اداری افزوده شد.

۸۵ ۱ **روس‌ها** مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای کاسپی (خوارزم و ماوراءالنهر) را تسخیر و عهدنامه آخال را بر حکومت قاجار تحمیل کردند.

۸۶ ۴ در زمان حکومت فتحعلی شاه قاجار و پس از آن‌که حاکم گرجستان خود را تحت حمایت دولت روسیه قرار داد، روس‌ها به منطقه قفقاز لشکرکشی کردند و گرجستان را تصرف نمودند. این اقدام سرآغاز جنگ‌های ایران و روسیه به حساب می‌آید که در نهایت منجر به جدایی گرجستان، داغستان، ارمنستان، نخجوان و اران شد.

گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۷۲ = ۷۰):

۷۰ ۲ «ساعتدُ» از باب «مفاعلة» است و یک حرف زائد دارد.

۷۱ ۴ خبر «إِنَّ» مرفوع است نه منصوب.

۷۲ ۱ ضمیر «ك» مفعول «لا يحزنُ» است؛ پس این فعل متعدی است.

گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۸۰ = ۷۳):

۷۳ ۳ «اهْتَمَّ» (ماضی باب «افتعال») و «المادَّة» صحیح هستند.

۷۴ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نَقَّاد ← مفرد ← ناقِد: نقدکننده

(۲) نِعَم ← مفرد ← نعمة: نعمت

(۳) نَمَل ← مفرد ← نَمَلَة: مورچه

(۴) «الناس» اسم جمع و «عدو: دشمن» مفرد است.

۷۵ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: آسان؛ آن‌چه انجام دادنش سخت نیست!

(۲) ترجمه: تُن: آن‌چه معادل هزار گرم است و جمعش «أطنان» است! [نادرست است؛ الطنّ = ألف كيلوغرام]

(۳) ترجمه: آزمایشگاه: مکانی که در آن پژوهشگران، تحقیقات علمی‌شان را آزمایش می‌کنند!

(۴) ترجمه: دشت: زمینی غیر مرتفع که قابل کشاورزی است و جمع آن «الشهول» است!

۷۶ ۴ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: تو باید که در کارهایت سستی نکنی. («أَنْ» ناصبه که بعدش فعل مضارع آمده است.)

(۲) ترجمه: اگر انسان زبانی را یاد بگیرد، به فردی دیگر تبدیل می‌شود. («إِنْ» شرطیه که بعدش فعل آمده است.)

(۳) ترجمه: اگر از اموالتان انفاق کنید، ده برابرش را نزد خداوند می‌یابید. («إِنْ» شرطیه که بعدش فعل آمده است.)

(۴) ترجمه: بدان که بخشش هنگام قدرت شیرین‌تر است. (بعد از «أَنْ» ناصبه باید فعل بیاید و نمی‌تواند بلافاصله اسم بیاید، این‌جا «أَنْ» که داریم.)

۷۷ ۱ خبر «كأنَّ» فعل «لیس» است اما خبر «لیس» اسم «مذموماً»

است. در سایر گزینه‌ها به ترتیب «جعلنا» (خبر «إِنَّ»)، «تعقلون» (خبر «لعلَّ»)، «یموت» (خبر «إِنَّ») و «انتشر» (خبر «الديناميت») همگی از نوع فعل‌اند.

۷۸ ۲ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: هیچ شکی نیست که هیچ لباسی زیباتر از سلامتی وجود ندارد. (هر دو «لا»ی نفی جنس هستند.)

(۲) ترجمه: کسی که از خیانت دوری نکند، هیچ امیدى به خوشبختی‌اش نیست. («لا»ی اول منفی‌ساز فعل مضارع و «لا»ی دوم نفی جنس است.)

(۳) ترجمه: هیچ فایده‌ای در خواندن کتابی نیست که هیچ هدفی برای مخاطب ندارد. (هر دو «لا»ی نفی جنس هستند.)

(۴) ترجمه: عاقل نباید نادان را به عنوان دوست برگزیند، ما نیز نباید او (جاهل) را برگزینیم. (هر دو «لا»ی نفی هستند.)

۹۶ ۱ با جنگ جهانی اول تغییرات شگرفی در دنیا ایجاد شد. دولت‌های بزرگی چون روسیه تزاری و امپراتوری‌های هابسبورگ و عثمانی فروپاشید و به جای آنان اتحاد جماهیر شوروی و جمهوری اتریش و جمهوری‌های متعدد اروپای شرقی و ترکیه و دولت‌های نوین عربی در غرب آسیا پدید آمد.

پس از خاتمه جنگ جهانی اول و براساس پیمان صلح ورسای، بخش‌هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار شد.

۹۷ ۴ همزمان با آغاز جنگ جهانی اول، ایران وضعی آشفته داشت و حکومت مشروطه به دلیل اختلافات سیاسی داخلی، ضعف تشکیلات اداری و ... قادر به سر و سامان دادن به امور کشور نبود. در اوایل جنگ، مأموران و جاسوسان آلمانی در مناطق مختلف ایران به اقداماتی بر ضد دولت‌های اتفاق مثلث دست زدند. انگلستان و روسیه نیز همین موضوع را بهانه لشکرکشی به ایران قرار دادند.

۹۸ ۴ در سال ۱۹۱۷م تزار روسیه، پانزده میلیون نفر که بیشتر کارگران و کشاورزان بودند را برای مقابله با متحدین به جبهه جنگ فراخواند و این امر باعث بروز مشکل در تولید کالاهای مورد نیاز و در نتیجه بالا رفتن خشم عمومی و شورش علیه حکومت شد.

۹۹ ۱ به دنبال پیروزی انقلاب روسیه، دولت بلشویکی این کشور نیروهایش را از ایران فراخواند. انگلستان با تقویت واحدهای نظامی خود، علاوه بر نواحی جنوبی، مناطقی از نیمه شمالی ایران را نیز اشغال کرد. در آن زمان، حکومت ایران در نهایت ضعف و انحطاط سیاسی و اقتصادی بود و دولت مرکزی توان اعمال حاکمیت در بسیاری از مناطق کشور را نداشت. از نظر اقتصادی نیز دولت ایران در تنگنای شدیدی قرار داشت و برای تأمین بخش عمده‌ای از مخارج روزمره خود به دریافت پول از انگلستان نیاز داشت. در چنین شرایطی و در حالی که روس‌ها سرگرم جنگ داخلی بودند، انگلیسی‌ها فرصت را برای تحکیم نفوذ و سلطه پایدار خود و تأمین منافع درازمدتشان در ایران مغتنم شمردند و قرارداد ۱۹۱۹ را با دولت وثوق‌الدوله منعقد کردند.

۱۰۰ ۳ حسن وثوق‌الدوله (نخست‌وزیر وقت ایران) قرارداد ۱۹۱۹ را با انگلیسی‌ها منعقد کرد و سید حسن مدرس از مخالفان جدی این قرارداد بود.

جغرافیا

۱۰۱ ۳ مقر (مکان، جایگاه)، هسته اولیه هر سکونتگاه را شامل می‌شود. در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته‌اند.

منظور از موقعیت یک سکونتگاه، وضعیت آن نسبت به پدیده‌های پیرامون خود است. موقعیت یک سکونتگاه در ادامه حیات، گسترش و یا نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند.

۱۰۲ ۲ گستردگی فضای سکونت و فعالیت ← سکونتگاه‌های روستایی

۱۰۳ ۱ سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت. برای این منظور، سکونتگاه‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد خدماتی که ارائه می‌کنند طبقه‌بندی می‌کنند.

در زمان محمد شاه و ناصرالدین شاه، انگلیسی‌ها از حاکم نافرمان هرات و دیگر امیران شورشی افغان حمایت کرد و با اقدامات سیاسی و نظامی خود مانع سرکوب این شورش‌ها توسط سپاه ایران شد. انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار، افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد.

۸۷ ۱ ناصرالدین شاه، چهارمین فرمانروای قاجار از سال ۱۲۶۴ تا ۱۳۱۳ در ایران حکومت کرد.

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

۱- آغاز ترجمه آثار اروپایی به زبان فارسی ← دوره فتحعلی شاه

۲- عقد قرارداد فین‌کنشتاین با فرانسه ← فتحعلی شاه

۳- واگذاری حق مصونیت قضایی به روس‌ها ← فتحعلی شاه (قرارداد ترکمانچای)

۸۸ ۲ ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگری‌های اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان بر مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد.

۸۹ ۳ اولین نشانه‌های اندیشه‌های نوین در سفرنامه‌های عهد قاجار مشاهده می‌شود. سفرنامه‌ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت فوق‌العاده‌ای دارند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوع‌های اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه‌ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم، پوشاک و تغذیه و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند.

۹۰ ۴ مهاجرت روحانیون و مردم به شهر ری و تحصن در حرم حضرت عبدالعظیم به مهاجرت صغری مشهور است. این مهاجرت، اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد بود.

۹۱ ۲ شیخ فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غربگرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد.

پس از فتح تهران و پیروزی مشروطه‌خواهان تنها کسی که به پای میز محاکمه رفت و اعدام شد، شیخ فضل‌الله نوری بود.

۹۲ ۳ عمده تحولات تاریخ جهان به ویژه اروپا در قرن ۱۹م، متأثر از تأثیرات و پیامدهای انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب صنعتی بود. مهم‌ترین این تحولات عبارت‌اند از: تداوم و گسترش رقابت‌های استعماری، رشد اندیشه ملی‌گرایی و ظهور قدرت‌های جدید.

۹۳ ۲ قیام مهدیون به رهبری مهدی سودانی در سودان در مقابل انگلیس صورت گرفت.

۹۴ ۴ آلمان از یک سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه خطر حمله فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست‌های توسعه‌طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها، با برخی از کشورهای پیمان اتحاد سیاسی و نظامی منعقد کرد. نخست با امپراتوری اتریش - مجارستان پیمان اتحاد بست و سپس ایتالیا را نیز وارد این پیمان کرد و اتحاد سه‌گانه (مثلث) را تشکیل داد.

۹۵ ۳ لنین که به مردم وعده صلح داده بود، متصرفات وسیعی را به متحدین واگذار کرد و در مقابل با آن‌ها قرارداد صلح بست و سربازان روسی را از جبهه‌های جنگ خارج کرد.

۱۱۲ ۳ مقایسه حمل و نقل ریلی و جاده‌ای:

توقف در ایستگاه‌های متعدد	راحتی مسافران	میزان آلودگی	مصروف سوخت	هزینهٔ احداث مسیر	هزینهٔ حمل بار	امنیت	انعطاف
کم‌تر	بیشتر	کم‌تر	کم‌تر	بیشتر	کم‌تر	بیشتر	کم‌تر
بیشتر	کم‌تر	بیشتر	بیشتر	کم‌تر	بیشتر	کم‌تر	بیشتر

۱۱۳ ۱ معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت، سرعت داشته باشند، قطار پرسرعت می‌گویند. قطار پرسرعت الکتریکی که در سال ۱۹۶۴ م بین توکیو و ازاکا در ژاپن به حرکت درآمد، از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.

۱۱۴ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور چین است.
ه) ایالات متحده آمریکا دارای گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان است.

۱۱۵ ۴ مسیر جلفا - تبریز تنها خط برقی کشور است.

۱۱۶ ۲ حمل و نقل با کشتی مقرون به صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاها به ویژه کالاهای حجیم در مسافت‌های طولانی است.

۱۱۷ ۲ جابه‌جایی کالاهایی مانند نفت، گاز و مواد معدنی ← فله‌بر

جابه‌جایی تعداد زیادی وسیلهٔ نقلیهٔ چرخ‌دار با بار ← رو رو
گردش مسافران به مدت محدودی روی آب ← کروزر

۱۱۸ ۱ از دههٔ ۱۹۷۰م دو تحول مهم در حمل و نقل دریایی رخ داد:

۱- تولید کشتی‌های رو - رو که تعداد زیادی وسیلهٔ نقلیهٔ چرخ‌دار می‌توانند با بار به درون آن بروند و در مقصد خارج شوند ← هزینهٔ تخلیه و بارگیری را کاهش می‌دهد.
۲- تولید و گسترش کشتی‌های کانتینربر ← سرعت جابه‌جایی و تخلیهٔ کالاها را افزایش می‌دهند و مدیریت و انبارداری محموله‌ها را آسان‌تر می‌کنند.

۱۱۹ ۲ مزیت‌ها: از سریع‌ترین شیوه‌های حمل و نقل - صرفه‌جویی در

زمان - عدم نیاز به احداث مسیر - امنیت بسیار زیاد

محدودیت‌ها: هزینه‌های هنگفت مربوط به احداث فرودگاه و تجهیزات - امکان حمل کالاهای سبک، کم‌حجم و ارزشمند یا مواد فاسدشدنی - مصرف سوخت بسیار زیاد - هزینه‌های سفر گران - نیاز به دقت و مراقبت زیاد در کنترل ایمنی آن

۱۲۰ ۳ کشور ما گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می‌کند.

فلسفه

۱۲۱ ۴ مغایرت مفهوم وجود و مفهوم ماهیت و دوگانگی آن‌ها مربوط

به ذهن است، بنابراین از واقعیت چیزی نمی‌توانیم چنین نتیجه بگیریم که بخشی از آن واقعیت مربوط به وجود و بخشی مربوط به ماهیت باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وقتی به چیزی اشاره می‌کنیم، یعنی پذیرفته‌ایم که علاوه بر مفهوم هستی (نه چیستی) می‌توان به مفهوم چیستی یا ماهیت آن نیز رسید.

(۲) هر انسانی اشیای پیرامون خود را متفاوت می‌یابد، یعنی چیستی‌های (نه هستی‌های) گوناگونی در مقابل خود مشاهده می‌کند.

(۳) ما از هر واقعیتی که در پیرامون ما وجود دارد، دو مفهوم در ذهن خود داریم (نه این‌که می‌بینیم) یکی مفهوم وجود و دیگری مفهوم ماهیت.

۱۰۴ ۴ به محدودهٔ جغرافیایی‌ای که از یک سکونتگاه کالا و انواع

خدمات دریافت می‌کند و بین آن محدوده و سکونتگاه جریان کالا، خدمات و رفت و آمد افراد وجود دارد، حوزهٔ نفوذ آن سکونتگاه می‌گویند. حوزهٔ نفوذ سکونتگاه A از سکونتگاه‌های B و C بیشتر است.

۱۰۵ ۴ شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن

شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستاییان رواج می‌یابد. مثلاً با فراهم شدن امکانات و تجهیزاتی چون آب و برق و ... تغییرات قابل ملاحظه‌ای در چهره و کالبد روستاها نسبت به گذشته پدید آمد و یا با آن‌که به طور کلی در بیشتر روستاها فعالیت غالب، زراعت است اما نقش و عملکرد برخی از روستاها به روستاهایی با نقش صیادی، گردشگری و صنعتی تغییر کرده است.

۱۰۶ ۳ در ایران در سال ۱۳۴۱ اصلاحات ارضی در روستاها انجام

گرفت. اما به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی نه تنها وضع کشاورزان بهتر نشد بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد.

۱۰۷ ۳ در شهرهایی که با تمرکز زیاد جمعیت روبه‌رو هستند، مسکن

کافی و مناسب وجود ندارد. از سوی دیگر، فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی، پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن ندارند. در برخی از شهرهای بزرگ جهان، شمار افراد بی‌خانمان (کارتن‌خواب) که در کنار خیابان‌ها می‌خوابند، رو به افزایش است.

۱۰۸ ۲ فضاهای شهری می‌توانند در پیشگیری از وقوع جرم یا

جرم‌خیزی نقش داشته باشند. افزایش نظارت و نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر، بهبود روشنایی معابر و بازسازی محله‌های فرسوده و مخروبه از جمله کارهایی است که مدیران شهری می‌توانند در این زمینه انجام دهند.

۱۰۹ ۴ تهیه و اجرای «طرح‌های هادی روستایی» از وظایف مهم بنیاد

مسکن انقلاب اسلامی است. در طرح‌های هادی روستایی کاربری‌های اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود.

۱۱۰ ۴ نمودار داده‌شده در سؤال، مربوط به آمایش سرزمین است.

آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

ویژگی‌های عمدهٔ برنامهٔ آمایش سرزمین: توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همهٔ مناطق و استان‌های کشور - توجه به همهٔ ابعاد توسعه - توجه به عدالت در توسعه - توزیع متوازن جمعیت - توجه به نیازهای حال و آینده - توجه به حفظ محیط زیست - توجه به آمایش دفاعی

۱۱۱ ۱ همهٔ عبارت‌های داده‌شده در سؤال دربارهٔ حمل و نقل و

اهمیت آن صحیح هستند.

۱ ۱۲۹ دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء اصول اولیه‌ای است که انسان آن را به طور فطری درک می‌کند؛ یعنی هر انسانی، با درکی از رابطه علیت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد؛ زیرا پذیرش و قبول این رابطه، مقدمه و پایه هر تجربه و آموزشی است. البته یافتن مصداق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است.

۲ ۱۳۰ از نظر فلاسفه مسلمان، اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ بلکه خودش پایه و اساس هر تجربه‌ای است.

۳ ۱۳۱ از نظر فلاسفه مسلمان، اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید. پس تجربه و حواس به تنهایی قادر به تشخیص علت انقباض فلزات نیست.

۱ ۱۳۲ «آن چه به معلول ضرورت وجود می‌دهد، علت است.» یعنی معلول با قطع نظر از علت، «امکان ذاتی» دارد؛ یعنی ذات و ماهیتش نسبت به وجود و عدم مساوی است. با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. این رابطه ضرورت‌بخشی علت به معلول را «وجوب علی» و معلولی می‌گویند.

۴ ۱۳۳ اگر برای کسی «بودن و نبودن علت» یکسان باشد، پس چنین فردی تأثیری برای علت قائل نشده است و در واقع پذیرفته است که علت نقش واقعی در پیدایش معلول خود ندارد. طبیعی است که چنین فردی هم اصل «وجوب‌بخشی علت به معلول» و هم خود اصل «علیت» را انکار کرده است. پس اگر معتقد بود میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود داشت، «نبودن و نبودن علت» برای او یکسان نبود.

۴ ۱۳۴ اگر کسی فرض کند که علت یک پدیده موجود باشد، اما آن پدیده محقق نشده است، باید بگوییم که حتماً علت آن پدیده، علت تامه نبوده است، نه این که بگوییم که علت هست اما معلول آن نیامده است، بنابراین اگر علت یک پدیده باشد اما معلولش نیاید، از چند حالت خارج نیست؛ یا این علت برای پدید آوردن معلول خود به چیز دیگری نیاز دارد که در این صورت، این علت، علت تامه نیست یا این که تخلف معلول از علت خود صورت گرفته است که این سخن، به معنای انکار اصل علیت است.

۱ ۱۳۵ معنای چهارم اتفاق، یعنی رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده، با هیچ‌یک از اصول و لوازم علیت مخالف نیست. بلکه مربوط به علم ناقص و محدود ما نسبت به حوادث پیرامونی است. بنابراین می‌تواند کاربرد درستی داشته باشد. به عنوان مثال، شخصی ممکن است برای ایجاد چاه آب اقدام به گندن زمین کند، اما اتفاقاً به آثار عتیقه و باستانی برسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳) مفهوم اتفاق در این موارد معنی ندارد، بلکه این دو به رابطه سنخیت اشاره می‌کنند، زیرا می‌توانیم چنین رخدادهایی را پیش‌بینی کنیم. (۴) در این مثال، هم رابطه علیت و هم رابطه سنخیت می‌تواند برقرار باشد، زیرا ما مثلاً می‌دانیم که خواص این واکنش چیست و بنابراین انتظار داریم که واکنش، سلامتی ما را تأمین کند.

۳ ۱۲۲ در یک قضیه، وقتی بین موضوع و محمول آن رابطه تساوی باشد یا محمولی را بتوانیم جزء تعریف موضوع آن قرار دهیم یا وقتی یک مفهوم بیان‌کننده ذات و حقیقت مفهوم دیگر باشد، می‌توانیم نتیجه بگیریم که آن مفهوم بیانگر چستی مفهوم دیگر بوده و آن دو مفهوم از یک‌دیگر جدایی‌ناپذیر هستند. به عنوان مثال وقتی می‌گوییم «جسم جوهر دارای ابعاد سه‌گانه است» در این عبارت، «جسم» به وسیله «جوهر دارای ابعاد سه‌گانه» تعریف شده است، یعنی «جوهر» و «دارای ابعاد سه‌گانه» که از اجزای تعریفی «جسم» به شمار می‌روند، چستی «جسم» را تشکیل می‌دهند و بیان‌کننده ذات و حقیقت «جسم» هستند، بنابراین می‌توان گفت که هر جسمی، جوهر دارای ابعاد سه‌گانه است و هر جوهر دارای ابعاد سه‌گانه‌ای، جسم است.

۱ ۱۲۳ وقتی می‌توانیم ماهیتی را تصور کنیم که وجود ندارد یا وقتی که به وجود یک چیز آگاهیم، اما نسبت به ماهیت آن جهل داریم، به روشنی می‌فهمیم که مفهوم وجود با مفهوم ماهیت مغایرت دارد، بنابراین مغایرت وجود و ماهیت برای اذهان عادی، امری پیچیده و غامض نیست.

۲ ۱۲۴ این‌سینا به مغایرت وجود و ماهیت معتقد بوده و دلایلی نیز در این زمینه آورده است. حال اگر کسی خلاف اندیشه این‌سینا نظر دهد و به مغایرت دو مفهوم وجود و ماهیت معتقد نباشد، یعنی مفهوم وجود را عین مفهوم ماهیت یا جزء آن می‌داند و در این صورت، اثبات وجود برای هیچ ماهیتی نیازمند به دلیل نخواهد بود. به عبارتی دیگر، با تصور هر ماهیتی وجود هم با آن همراه می‌شود.

۳ ۱۲۵ به علت توجه خاص این‌سینا، این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا با عنوان‌هایی مشابه، مقدمه طرح مباحث جدیدی قرار گرفت به گونه‌ای که گفته‌اند «فرق بین ماهیت و وجود بی‌تردید یکی از اساسی‌ترین آرا و عقاید فلسفی در تفکر اسلامی است». این نظر این‌سینا مورد توجه فلاسفه مسلمان نیز قرار گرفت و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای مهم فلسفی در جهان اسلام نیز گردید که تا امروز هم ادامه یافته است.

۲ ۱۲۶ به عقیده فارابی و این‌سینا، مفهومی که در واقعیت وجود ندارد، از دو حال خارج نیست؛ یا ممکن الوجودی است که علت وجود آن هنوز فراهم نشده است و هر گاه علت وجود آن فراهم شود، از حالت امکان ذاتی به حالت وجوب بالغیر می‌رسد یا ممتنع الوجودی است که به دلیل عدم تحقق علت آن ممتنع الوجود خواهد بود. پس مفهومی که در واقعیت نیست را نمی‌توان ضرورتاً ممتنع الوجود نامید.

۳ ۱۲۷ ممتنع الوجود بالذات، ماهیتی است که حمل هستی بر آن ممکن نیست و بنابراین در هیچ حالتی، هستی و وجود پیدا نخواهد کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) ممتنع الوجود، ماهیت است نه موجود.
۴) سیب ۱۰ کیلویی یا دریای انار، ممکن الوجود هستند، زیرا وجود داشتن آن‌ها از لحاظ عقلی اشکالی ندارد.

۳ ۱۲۸ بحث درباره اصل علیت زمانی ممکن است که ابتدا درک درست و تعریف و تبیین دقیق و شفاف از رابطه علیت صورت گیرد، بنابراین سخن گفتن در مورد تفاوت رابطه علیت با روابط دیگر، چگونگی قبول رابطه علیت و هم‌چنین چگونگی کشف مصداق رابطه علیت منوط به ارائه تبیین دقیق از رابطه علیت است.

۱ ۱۳۶

دیوید هیوم، فیلسوف حس‌گرا و تجربه‌گرای قرن هجدهم ادعا می‌کند که دلایلی که صرفاً متکی بر عقل باشند مردودند؛ زیرا عقل اساساً ادراک مستقل از حس و تجربه ندارد. او می‌گوید مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی، **برهان نظم** است که از تجربه گرفته شده، اما این برهان نیز توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می‌کند. اما ثابت نمی‌کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد.

۴ ۱۳۷

پایه و اساس برهان حرکت ارسطو، اصل محال بودن تسلسل علل نامتناهی است. برهان علیت فارابی نیز مبتنی بر محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌هاست.

۲ ۱۳۸

هیوم و ویلیام جیمز (برخلاف فیلسوفان مسلمان که اثبات خدا از طریق استدلال عقلی را امکان‌پذیر می‌دانند) استدلال عقلی را برای اثبات وجود خدا امکان‌پذیر نمی‌دانند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ویلیام جیمز از فلاسفه تجربه‌گرایی بود که از تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان برای باور به وجود خداوند استفاده کرد.
۳) هیوم از فلاسفه تجربه‌گرایی بود که معتقد بود عقل و به خصوص عقل تجربی توانایی ورود به مسئله خدا را ندارد. در نتیجه به سوی انکار خدا گام برداشت.
۴) ویلیام جیمز منکر وجود خدا نبود، اما چون معتقد بود عقل تجربی توانایی ورود به مسئله خدا را ندارد، بنابراین به سوی قلبی کردن قبول خدا حرکت کرد و گفت: «من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.»

۲ ۱۳۹

برهان ابن‌سینا متکی بر مباحث مربوط به وجوب و امکان است، یعنی از طریق ممکن‌الوجود بودن موجودات (با استفاده از بحث امکان ذاتی یا ماهوی موجودات) خداوند یا همان واجب‌الوجود بالذات را اثبات می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) همه فیلسوفان مسلمان و از جمله ابن‌سینا، مسئله خدا را یک مسئله عقلی دانسته و برای اثبات او متوسل به استدلال عقلی شدند.
۳) ملاصدرا بود که با تعمیق مفهوم امکان و از طریق فقر وجودی یا امکان فقری موجودات به اثبات وجود خدا پرداخت، نه ابن‌سینا.
۴) ابن‌فارابی بود که با استفاده از اصل امتناع تسلسل به اثبات وجود خدا پرداخت، نه ابن‌سینا.

۴ ۱۴۰

دیدگاه فلاسفه مسلمان در معرفت‌شناسی و نظر آنان در اثبات عقلی وجود خدا پیوند و هماهنگی وجود دارد. آنان هم‌چنین معناداری زندگی را نتیجه و ثمره اثبات عقلی وجود خداوند می‌دانند، نه این‌که اثبات عقلی خدا را ثمره معناداری حیات می‌دانند. به عبارت دیگر، معناداری حیات را فرع بر پذیرش وجود خداوند می‌دانند.